

30 ANI

MOLDOVA - MEMBRĂ
A NAȚIUNILOR UNITE

RAPORT ANUAL AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PRIVIND REZULTATELE ȚĂRII ÎN 2021

ORGANIZAȚIA
NAȚIUNILOR UNITE
MOLDOVA

MARTIE 2022

CUPRINS

ACRONIME	3
CUVÂNT ÎNAINTE	4
ECHIPA DE ȚARĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ÎN MOLDOVA	5
PRINCIPALII PARTENERI DE DEZVOLTARE AI SISTEMULUI ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE ÎN ȚARĂ	6
Capitolul 1. PRINCIPALELE EVOLUȚII DIN ȚARĂ ȘI CONTEXTUL REGIONAL	8
Capitolul 2. SPRIJINUL SISTEMULUI DE DEZVOLTARE AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU PRIORITĂȚILE NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PRIN INTERMEDIUL CADRULUI DE COOPERARE	11
2.1. PREZENTAREA GENERALĂ A REZULTATELOR CADRULUI DE COOPERARE	12
2.2. PRIORITĂȚILE, REZULTATELE ȘI PRODUSELE CADRULUI DE COOPERARE	13
REZULTATUL 1. GUVERNARE, DREPTURILE OMULUI ȘI EGALITATEA DE GEN	13
REZULTATUL 2. CREȘTERE ECONOMICĂ DURABILĂ, FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI ECHITABILĂ	17
REZULTATUL 3. DURABILITATEA ȘI REZILIENȚA MEDIULUI	20
REZULTATUL 4. DEZVOLTARE SOCIALĂ INCLUZIVĂ ȘI ECHITABILĂ	22
2.3. SPRIJINUL ACORDAT DE ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PARTENERIATELOR ȘI FINANȘAREA AGENDEI 2030	26
2.4. REZULTATELE COOPERĂRII MAI MARI ȘI MAI EFICACE A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE: COERENȚA, EFICACITATEA ȘI EFICIENȚA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE	28
2.5. EVALUAREA FINALĂ A CADRULUI DE PARTENERIAT	30
2.6. SINTEZĂ FINANCIARĂ ȘI MOBILIZAREA RESURSELOR*	32
Capitolul 3. FOCALIZAREA PRINCIPALĂ A ECHIPEI DE ȚARĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU ANUL 2022	33
ANEXA I. LISTA PRINCIPALILOR PARTENERI DE FINANȚARE AI SISTEMULUI DE DEZVOLTARE AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ÎN ȚARĂ ÎN 2021	35

ACT	Analiza comună de țară a Organizației Națiunilor Unite
AIC	Agricultura inteligentă din punct de vedere climatic
AIS	Asociația Investitorilor Străini
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
APL	Autoritatea publică locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CEC	Comisia Electorală Centrală
CEE-ONU	Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite
CESF	Centrul de excelență în securitatea frontierelor
CNA	Centrul Național Anticorupție
COVID-19	Boala coronavirusului 2019
CPDD ONU	Cadrul de parteneriat pentru dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite
CRPF	Cadrul de responsabilitate publică și de finanțare
CRSE COVID-19	Cadrul de răspuns și redresare socioeconomică după COVID-19
EOM	Echipa de operațiuni și management a Organizației Națiunilor Unite
EȚONU	Echipa de Țară a Organizației Națiunilor Unite
FAO	Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură
FFMP	Fondul fiduciar multipartener
GC ONU	Grupul de comunicare al Organizației Națiunilor Unite
GCT ONU	Grupul consultativ de tineret al Organizației Națiunilor Unite în Moldova
HIV	Virusul imunodeficienței umane
ICNUR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă
ILO	Organizația Internațională a Muncii
MIMM	Micro-întreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii
ODD	Obiectivele de dezvoltare durabilă
OHCHR	Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONG	Organizație neguvernamentală
OSC	Organizație a societății civile
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
PAF	Principiile de abilitare a femeilor
PAS	Partidul Acțiune și Solidaritate
PNA	Planul național de acțiune
PNA 1325	Planul național de acțiune privind punerea în aplicare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
TI	Tehnologia Informației
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
UNFPA	Fondul Națiunilor Unite pentru Populație
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
UNODC	Oficiul Națiunilor Unite privind Combaterea Drogurilor și a Criminalității
UN Women	Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor
UE	Uniunea Europeană
VG	Violența de gen

Stimate cititor,

În numele Echipei de țară a Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova (EȚONU), am plăcerea să te invit să citești acest Raport al Organizației Națiunilor Unite privind rezultatele țării în anul 2021. Raportul face bilanțul progreselor înregistrate în anul 2021 de

Organizația Națiunilor Unite, împreună cu numeroșii săi parteneri, în sprijinirea Republicii Moldova în realizarea priorităților naționale și a obiectivelor stabilite în Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Acesta prezintă, de asemenea, constatările și recomandările din evaluarea finală a Cadrului de parteneriat și oferă o imagine de ansamblu a priorităților și ambițiilor noastre pentru 2022.

Anul 2021 a marcat cel de-al doilea an al pandemiei globale de COVID-19 - un alt an plin de provocări pentru fiecare țară din lume, inclusiv pentru Republica Moldova. Pe parcursul anului, după alegerile parlamentare din iulie 2021, au avut loc schimbări în guvern și au fost inițiate unele reforme importante. Republica Moldova a ratificat Convenția de la Istanbul, precum și Protocolul opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Criza energetică care a apărut spre sfârșitul anului, precum și creșterea inflației reprezintă provocări semnificative. Totuși, în momentul întocmirii prezentului raport nu știam exact ce provocări ne așteaptă în 2022. Organizația Națiunilor Unite este recunoscătoare pentru compasiunea, generozitatea și solidaritatea de care dă dovadă Republica Moldova față de cei care fug de violențele din Ucraina. EȚONU va sprijini în continuare Guvernul R. Moldova în răspunsul său la această criză.

Pe parcursul anului, EȚONU a continuat să sprijine Guvernul R. Moldova în răspunsul său la pandemia de COVID-19. Pentru a oferi guvernului un sprijin orientat și integrat, inclusiv în ceea ce privește redresarea, Organizația Națiunilor Unite și-a integrat pe deplin oferta de sprijin pentru răspunsul la și redresarea după COVID-19 cu activitatea desfășurată în Cadrul de parteneriat ONU-Republica Moldova pentru dezvoltare durabilă 2018-2022 (CPDD ONU).

Am continuat să înregistrăm progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a Cadrului de

parteneriat, punând accentul pe promovarea bunăstării tuturor persoanelor din Moldova, în special a celor mai vulnerabile. Sprijinul comun al Organizației Națiunilor Unite a contribuit la realizări politice importante în 2021, în care s-au înregistrat progrese în ceea ce privește egalitatea de gen și drepturile omului. Au fost dezvoltate noi parteneriate cu mediul academic, sectorul privat, societatea civilă, tinerii și partenerii de dezvoltare în jurul proceselor pentru Analiza comună de țară a Organizației Națiunilor Unite, următorul nostru cadru de cooperare strategică, precum și pentru raportarea națională pentru cel de-al treilea ciclu al Evaluării periodice universale a drepturilor omului.

În plus, Organizația Națiunilor Unite a continuat să ia măsuri concrete pentru a ne asigura coerența, eficacitatea și eficiența, precum și pentru a ne consolida operațiunile comune, pentru a ne consolida parteneriatele și pentru a ne avansa eforturile de promovare și comunicare.

Principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă a rămas o prioritate în 2021. A fost formulată o teorie a schimbării pentru a avansa punerea în aplicare a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, iar Grupul consultativ de tineret al Organizației Națiunilor Unite, nou-înființat, va consolida includerea abilității tinerilor în activitatea Organizației Națiunilor Unite.

În continuare, EȚONU a lansat procesul de elaborare a unui nou cadru de cooperare, în strânsă colaborare cu Guvernul Republicii Moldova, care va continua în 2022. Acesta va ghida activitatea Organizației Națiunilor Unite în R. Moldova în perioada 2023-2027.

Toate cele de mai sus și multe altele sunt surprinse în prezentul Raport privind rezultatele țării în 2021. În timpul parcurgerii prezentului raport, vă invit să vă alăturați la serbarea realizărilor noastre, dar și pentru a reflecta asupra numeroaselor lucruri care rămân de făcut pentru a îmbunătăți viața oamenilor din R. Moldova.

Cu respect,

SIMON SPRINGETT

Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova

ECHIPA DE ȚARĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ÎN MOLDOVA

Echipa de țară a Organizației Națiunilor Unite (EȚONU) este compusă din reprezentanți ai agențiilor specializate, fondurilor și programelor Organizației Națiunilor Unite și altor entități ale Organizației Națiunilor Unite care activează în Republica Moldova și care susțin în comun țara în realizarea priorităților sale naționale de dezvoltare și implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. EȚONU este prezidată de Coordonatorul Resident al Organizației Națiunilor Unite,

care se subordonează și este reprezentantul desemnat al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite pentru operațiuni de dezvoltare în țară.

Numărul membrilor EȚONU a crescut constant de-a lungul anilor și, în prezent, numără în total 25 de entități, fiecare avându-și propriul domeniu de activitate, dar toți activând în mod coordonat și unitar.

United Nations funds and programmes, specialized agencies and other United Nations entities working in Moldova.

Resident Coordinator Office UN Moldova

În activitatea sa, EȚONU se ghidează după Cadrul de parteneriat ONU-Republica Moldova pentru dezvoltare

durabilă (CPDD ONU) pentru 2018-2022, care definește patru domenii prioritare:

Guvernare, drepturile omului și egalitate de gen

Durabilitatea și reziliența mediului

Creștere economică durabilă, incluzivă și echitabilă

Dezvoltare socială incluzivă și echitabilă

Principiile fundamentale de a nu lăsa pe nimeni în urmă, drepturile omului, egalitatea de gen și abilitarea femeilor, durabilitatea și reziliența, precum și responsabilizarea sunt transversale și integrate în toate domeniile prioritare, cu un accent deosebit plasat pe sprijinirea și ridicarea celor mai vulnerabile și defavorizate grupuri.

Activitatea EȚONU este facilitată de mai multe grupuri de lucru inter-agenții și grupuri de lucru care contribuie la implementarea eficientă a CPDD ONU pentru 2018–2022, precum și a planurilor de lucru comune asociate acestora. În 2021, Planul de răspuns și redresare socioeconomică după COVID-19 (PRSE COVID-19) a fost pe deplin integrat în planurile de lucru comune.

PRINCIPALII PARTENERI DE DEZVOLTARE AI SISTEMULUI ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE ÎN ȚARĂ

Acordarea sprijinului R. Moldova de către Organizația Națiunilor Unite este posibilă datorită numeroșilor noștri parteneri valoroși. Printre aceștia se numără instituțiile guvernamentale la nivel național, regional și local, organizațiile societății civile (OSC), companiile din sectorul privat și donatorii bilaterali și multilaterali. Toți au adus contribuții semnificative la eforturile noastre comune în ceea ce privește punerea în aplicare a CPDD ONU pentru 2018-2022.

Partenerii guvernamentali

EȚONU a continuat să colaboreze îndeaproape cu instituțiile guvernamentale, sub conducerea Comitetului Coordonator național mixt ONU-Guvern, prezidat de Prim-Ministru și de Coordonatorul Rezident. Această cooperare interministerială a fost sprijinită în mod substanțial de Ministerul de Finanțe și de Cancelaria de Stat.

Biroul Național de Statistică (BNS), în calitate sa de coordonator al sistemului național de statistică, a rămas un partener de încredere al EȚONU și a fost sprijinit pentru a-și consolida capacitățile funcționale și instituționale. Ca urmare, BNS și-a consolidat capacitățile în mai multe domenii (a se vedea Capitolul 2 pentru mai multe detalii). Centrul Național de Cercetări Demografice a fost sprijinit pentru a produce noi proiecții demografice până în 2040, care sunt acum folosite de Guvern pentru a elabora politici demografice centrate pe oameni.

Pandemia de COVID-19 a continuat să fie unul dintre domeniile prioritare. De exemplu, Ministerul Justiției, în colaborare cu EȚONU, a renovat mai multe încăperi și a dotat săli pentru justiția electronică la distanță care vor preveni întreruperile și întârzierile în procesele judiciare și vor reduce expunerea la infecții.

Mai mult, Ministerul Sănătății a acționat ca un partener de implementare important în furnizarea de programe specifice, deoarece consolidarea sistemului național de sănătate rămâne o prioritate acută.

Instituțiile naționale pentru drepturile omului, inclusiv birourile Avocatului Poporului și al Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului, precum și Consiliul pentru egalitate, împreună cu OSC, au cooperat cu EȚONU pentru a realiza diverse proiecte în 2021, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor internaționale privind drepturile omului.

În aliniatele ce urmează se descriu rezultatele concrete ale activităților continue de advocacy și ale dialogului

eficient între instituțiile publice și actorii privați, cu sprijinul EȚONU.

Comisia Electorală Centrală (CEC) din Găgăuzia și femeile lideri din regiunea Găgăuziei (56 reprezentând minoritățile etnice și cinci reprezentând tineretul) și-au îmbunătățit cunoștințele și abilitățile în domeniul egalității de gen în general, precum și în ceea ce privește principiile și standardele de egalitate de gen în contextul electoral, datorită sprijinului acordat de Organizația Națiunilor Unite.

Consiliul economic pe lângă Prim-Ministru are o foaie de parcurs a intervențiilor necesare pentru a îmbunătăți abilitatea economică a femeilor. În plus, Guvernul - inclusiv Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Parlamentul și Consiliul Economic pe lângă Prim-Ministru - a fost sprijinit pentru a continua implementarea soluțiilor alternative de îngrijire a copiilor și, în acest fel, pentru a îmbunătăți participarea femeilor pe piața muncii, a reduce selecția mamelor care lucrează în locuri de muncă mai prost plătite, a sprijini comunitatea de afaceri și a relansa economia moldovenească.

Inspekția Muncii, instituția nou-împuternicită, responsabilă de monitorizarea activității sectorului privat de recrutare, și-a îmbunătățit cunoștințele despre cele mai bune practici relevante ale Uniunii Europene (UE) și promovează conceptul de recrutare etică și transparentă în rândul agențiilor private de recrutare.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) și-a consolidat capacitatea instituțională de furnizare a serviciilor de calitate migrantilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prin intermediul unui program cuprinzător de sprijinire a capacităților. În mod similar, ANOFM a fost asistată în elaborarea unei strategii de comunicare și marketing pe termen lung pentru a îmbunătăți orientarea și comunicarea cu beneficiarii și pentru a îmbunătăți funcționalitățile și interfața portalului său de anunțuri de angajare, ceea ce va facilita căutarea de locuri de muncă.

Ministerul Mediului și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale au cooperat cu EȚONU pentru a alinia obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru sectorul energetic.

Centrul Național Anticorupție (CNA) a colaborat cu Organizația Națiunilor Unite în vederea oferirii diverselor

programe de dezvoltare a capacităților. CNA a devenit prima entitate anticorupție din Moldova care respectă standardul ISO 37001 privind combaterea mitei. Pe lângă aceasta, a fost sprijinită elaborarea unei foi de parcurs pentru punerea în aplicare a standardului ISO-37001 în 40 de organisme de control de stat, pentru a preveni, detecta și aborda mita. Utilizarea instrumentului online pentru raportarea cu privire la punerea în aplicare a Strategiei naționale de integritate și anticorupție a devenit mai atractivă, fiind utilizată de 55% dintre instituțiile raportoare. Un nou curs electronic privind integritatea și anticorupția pentru funcționarii publici, pilotat în trei instituții (CNA, Casa Națională de Asigurări Sociale și Inspectoratul Național de Probațiune) de către 306 funcționari publici, a fost lansat pentru utilizare generală pe platforma de învățare electronică a Guvernului.

Partenerii din sectorul privat

Companiile din sectorul privat au fost în continuare actori și părți interesate de încredere și valoroase pentru Organizația Națiunilor Unite în 2021. Au fost demarate mai multe inițiative importante cu aproximativ 15 companii mari din sectorul privat. Inițiativele s-au axat pe îmbunătățirea egalității de gen și a abilitării economice a femeilor; pe includerea persoanelor cu dizabilități pe piața muncii; pe reducerea consumului de energie al clădirilor și a poluării asociate; precum și pe combaterea singurătății și a excluziunii în rândul cetățenilor în etate (mai multe detalii în Capitolul 2.3).

În acest context, EȚONU a demarat circa 20 de inițiative noi și a semnat peste 10 acorduri de cooperare noi. Printre partenerii din sectorul privat se numără Premier Energy, Orange, Moldcell, Fidesco, Asena Textil, Panilino, Apius și Ziphouse, Bayer Pharmaceuticals, Termoelectrica (o companie de energie electrică și termică), Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camerele de Comerț Moldovenească și Americană și altele.

Partenerii din rândul OSC

OSC-urile rămân un partener important pentru EȚONU, aproximativ o treime din tot sprijinul acordat în cadrul programelor fiind furnizat în parteneriat cu OSC-urile. În domeniul sprijinului pentru drepturile omului, OSC-urile au fost vitale în realizarea programelor și inițiativelor de monitorizare și promovare a egalității de gen și a drepturilor omului, inclusiv în contextul COVID-19 și pe ambele maluri ale Nistrului. Partenerii noștri din rândul OSC au jucat un rol important în cadrul alegerilor parlamentare, desfășurând activități eficiente de observare și monitorizare electorală. De exemplu, platforma online înființată în 2020 și administrată de

Platforma pentru egalitatea de gen a fost din nou utilizată de 40 de OSC și de susținători ai egalității de gen pentru a monitoriza alegerile parlamentare anticipate din iulie din perspectiva de gen și pentru a raporta incidentele de discriminare și violență de gen și discursurile sexiste la adresa femeilor candidate.

De asemenea, OSC-urile au fost vitale în domeniul reformei sectorului justiției și al prevenirii violenței domestice, al furnizării de programe de sprijin pentru a ajuta adolescenții și tinerii să își găsească un loc de muncă, precum și al punerii în aplicare a inițiativelor locale și de bază privind dezvoltarea locală și implicarea civică. S-au obținut rezultate susținute în ceea ce privește abilitarea grupurilor vulnerabile și dezavantajate de a accesa și de a solicita servicii de calitate.

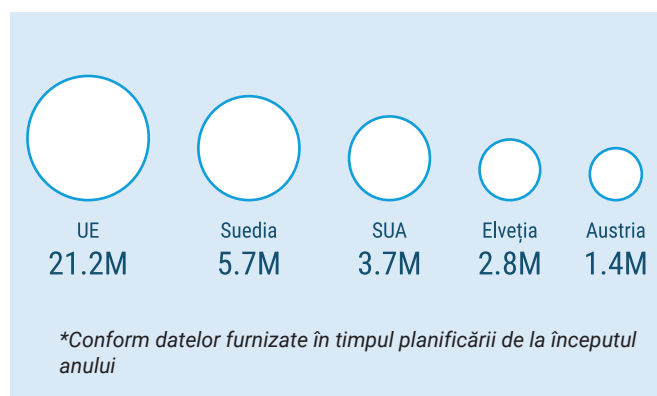
Partenerii și forumurile de coordonare a dezvoltării

În 2021, EȚONU a coordonat cu succes, precum și a participat la mai multe forumuri și platforme pentru coordonarea asistenței pentru dezvoltare: Forumul partenerilor de dezvoltare, prezidat de Organizația Națiunilor Unite și Banca Mondială, Grupul de lucru al organizațiilor neguvernamentale (ONG) privind COVID-19 și drepturile omului, Rețeaua de migrație, Grupul parlamentar al femeilor și Consiliul interministerial privind violența de gen (VG) și prevenirea violenței domestice.

Partenerii de finanțare

Contribuțiile partenerilor de finanțare, inclusiv ale donatorilor bilaterali și multilaterali, precum și ale diferitelor fonduri globale, sunt esențiale pentru punerea în aplicare a activităților Organizației Națiunilor Unite în țară, și Organizația a continuat să beneficieze de sprijinul lor generos în 2021.

Primii cinci parteneri de finanțare ai CPDD ONU 2018–2022 în 2021 (în dolari SUA)*

CAPITOLUL 1

PRINCIPALELE EVOLUȚII DIN ȚARĂ ȘI CONTEXTUL REGIONAL

CAPITOLUL 1: PRINCIPALELE EVOLUȚII DIN ȚARĂ ȘI CONTEXTUL REGIONAL

Principalele evoluții politice

Alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, convocate de Președinta Sandu ca urmare a demisiei Guvernului din decembrie 2020 și a unei perioade de incertitudine politică în primăvară, au dus la obținerea de către Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) a unei majorități în Parlament și la formarea unui Guvern condus de Natalia Gavriliță. Noul guvern a identificat măsurile anticorupție și reformele structurale, inclusiv ale sistemului judiciar, precum și integrarea europeană ca fiind unele dintre obiectivele sale principale, susținând agenda fostului lider PAS și Președinte Sandu. Impactul continuu al pandemiei de COVID-19, criza gazelor/energiei și creșterea prețurilor pe piață au reprezentat provocări considerabile pentru Guvern spre sfârșitul anului.

Din cauza turbulențelor politice și a faptului că anul 2021 a fost un an electoral, procesul de reglementare a conflictului din regiunea transnistreană s-a blocat. Discuțiile oficiale au ajuns într-un impas, cu contacte ocazionale între părți, ceea ce a dus la soluții întârziate la subiecte precum problema banară și interdicția impusă pe 1 septembrie 2021 pentru trecerea vehiculelor cu numere de înmatriculare din regiunea transnistreană a graniței cu Ucraina.

Postul de Avocat al Poporului a rămas neocupat în cea mai mare parte a anului, ceea ce a avut un impact asupra punerii în aplicare a unor programe privind drepturile omului. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește angajamentele de respectare a standardelor internaționale în materie de drepturile omului, prin ratificarea Convenției de la Istanbul în octombrie și a Protocolului opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități în noiembrie, în urma unor acțiuni ample de sensibilizare din partea societății civile și a Organizației Națiunilor Unite.

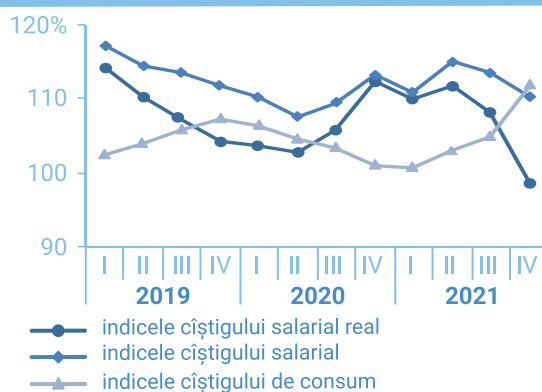
“ Sunt mândră că Republica Moldova a devenit al treizeci și cincilea stat din lume care a găsit curajul și a fost alături de toate victimele violenței în familie.

Doina Gherman, deputat în Parlamentul Republicii Moldova și președinte al Comisiei parlamentare pentru politică externă și integrare europeană

După contractia de 8,3% a economiei Republicii Moldova în 2020, cauzată de pandemia de COVID-19 și de seceta care a afectat negativ sectorul agricol, redresarea economică s-a reluat în 2021 cu o creștere de 13,9%. Acest lucru a fost ajutat de creșterea robustă a producției agricole datorită condițiilor meteorologice favorabile, care au dus la creșterea randamentelor culturilor cu peste trei sferturi față de 2020.

Însă creșterea ratei inflației (13,94%), a prețurilor de producție (peste 16%) și a prețurilor la energie (peste 60%) ar putea împinge și mai multe persoane în sărăcie dacă nu se oferă un sprijin specific - în special, cele 10% din populația R. Moldova care cheltuiesc o treime din venitul disponibil pentru utilități se vor confrunta cu dificultăți tot mai mari pentru a acoperi alte nevoi de bază. Politica guvernamentală menită să sprijine populația în timpul crizei de COVID-19 a dus la o creștere a salariilor în 2020. Totuși, presiunile inflaționiste generate de prețurile ridicate ale petrolului și energiei și de creșterea rapidă a cererii de bunuri de consum contrabalansează această situație și probabil că vor exacerba și mai mult impactul negativ al inflației asupra veniturilor reale ale populației.

Dinamica Indicelui real al salariilor și a Indicelui prețurilor de consum
(comparativ cu același trimestru al anului precedent)

al anului 2021, în principal datorită creșterii sectorului extractiv și al industriei prelucrătoare. Comerțul exterior a continuat să fie orientat spre piața UE (peste 60% din exporturi și 45% din importuri), România fiind principalul partener comercial al R. Moldova (aproape o treime din totalul exporturilor și 12% din importuri). Un sfert din totalul exporturilor moldovenești sunt produse agricole și animale, urmate de echipamente auto. Sectorul TI a devenit recent cel mai mare sector exportator de servicii din R. Moldova.

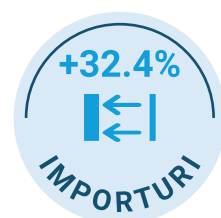
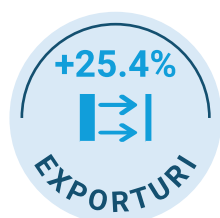
Ca și în anii precedenți, principalii parteneri de import ai R. Moldova sunt Rusia (14%), România (11,8%) și China (11,6%), urmate de Ucraina (9,4%).

În urma șomajului tehnic din 2020, relansarea pieței muncii în 2021 a fost destul de modestă și a înregistrat o creștere a gradului de ocupare a forței de muncă în sectoarele agriculturii și construcțiilor. S-a constatat că bărbații sunt mai proactivi în căutarea unui loc de muncă în comparație cu femeile.

În cursul anului 2021, economia a fost martoră la un aflux de remitențe rezistent și la o creștere a salariilor, ceea ce a contribuit la creșterea împrumuturilor - dar în

special pentru consum. Pentru a susține populația în fața creșterii prețurilor la gaze, electricitate și încălzire, Guvernul Republicii Moldova a majorat pensia minimă până la 2.000 de lei (112 dolari SUA), a extins alocațiile de asistență socială pentru grupurile vulnerabile ale populației și a subvenționat prețurile la gaze pentru întreaga populație. Deși sprijină o minimizare a efectelor crizei economice și politice asupra sărăciei și inegalității, această politică prezintă riscul de a submina stabilitatea bugetară pe termen lung.

Deficitul bugetului public pare să fi ajuns la 5,2% în 2021, iar datoria publică pare să fi ajuns la 37%, care vor crește pe măsură ce înaintăm în anul 2022.

PROGRESELE PRIVIND IMPLEMENTAREA ODD

CAPITOLUL 2

SPRIJINUL SISTEMULUI DE DEZVOLTARE AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU PRIORITĂȚILE NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PRIN INTERMEDIUL CADRULUI DE COOPERARE

CAPITOLUL 2: SPRIJINUL SISTEMULUI DE DEZVOLTARE AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU PRIORITĂȚILE NAȚIONALE DE DEZVOLTARE PRIN INTERMEDIUL CADRULUI DE COOPERARE

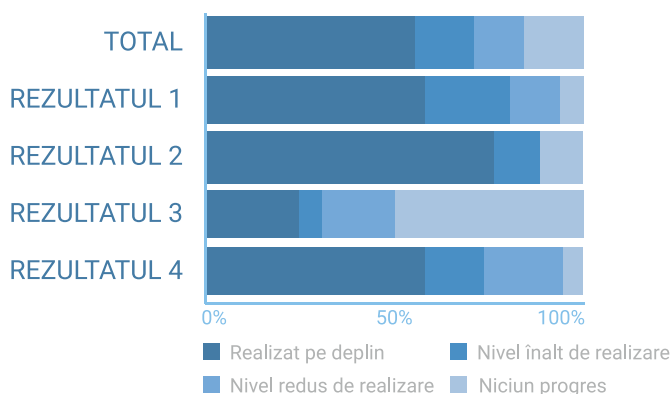
2.1. PREZENTAREA GENERALĂ A REZULTATELOR CADRULUI DE COOPERARE

În 2021, Organizația Națiunilor Unite în Moldova a continuat să sprijine țara în implementarea priorităților sale de dezvoltare și în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), înregistrând progrese în toate cele patru direcții strategice ale activității sale, sprijinul pentru răspunsul și eforturile naționale de redresare după COVID-19 fiind pe deplin integrate, promovând drepturile omului și egalitatea de gen și consolidând capacitățile instituționale și de guvernare, îmbunătățind accesul la locuri de muncă decente și consolidând serviciile și infrastructura locală, îmbunătățind calitatea educației, a serviciilor de sănătate și a asistenței sociale și promovând dezvoltarea rezistentă la schimbările climatice.

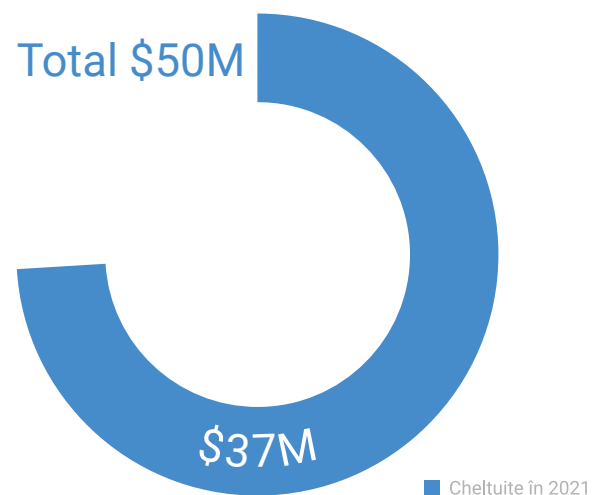
În pofida provocărilor fără precedent pe care le ridică pandemia de COVID-19 și a unui context politic în schimbare, Organizația Națiunilor Unite a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește atingerea rezultatelor pe care și-a propus să le realizeze în 2021, inclusiv în ceea ce privește furnizarea de sprijin pentru eforturile naționale de răspuns la și de redresare după COVID-19.

La nivel de produse, a fost atins un nivel de realizare complet sau un nivel de realizare ridicat pentru 71% din cei 86 de indicatori de produs pentru care au fost disponibile date în 2021.

Progresul indicatorului de produs

Organizația Națiunilor Unite în Moldova a obținut peste 50 de milioane de dolari SUA în resurse pentru implementarea planurilor sale de lucru comune în 2021, inclusiv pentru activitatea comună privind răspunsul și redresarea după COVID-19. Din această sumă, 74% a fost cheltuită, iar restul a fost reportat pentru 2022. Fondurile au fost direcționate către programe și proiecte care acoperă toate ODD-urile, cea mai mare parte a cheltuielilor fiind direcționată către ODD-urile 3, 16, 8, 11 și 5, care au primit aproape 80% din finanțare.

Cea mai mare parte a cheltuielilor:

Punerea în aplicare efectivă și atingerea deplină a rezultatelor stabilite în CPDD ONU pentru 2018-2022 va fi prioritatea Organizației Națiunilor Unite în 2022, alături de eforturile de îmbunătățire a coerenței, eficacității și eficienței în ceea ce privește punerea în aplicare a programelor, operațiunile și comunicarea. În plus, în 2022, EȚONU își va finaliza următorul cadru de cooperare care va stabili direcția activității Organizației Națiunilor Unite în această țară pentru anii 2023-2027.

2.2. PRIORITĂȚILE, REZULTATELE ȘI PRODUSELE CADRULUI DE COOPERARE

REZULTATUL 1: GUVERNARE, DREPTURILE OMULUI ȘI EGALITATEA DE GEN

10 Entități ONU: FAO, OIM, OHCHR, PNUD, CEE-ONU, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC, UN Women
Cheltuieli 2021: 5.925.995 de dolari SUA

Organizația Națiunilor Unite a obținut mai multe rezultate notabile în domeniul guvernării, al drepturilor omului și al egalității de gen, în pofida situației politice dificile și a dificultăților cauzate de pandemia de COVID-19.

Consolidarea capacităților de date pentru ODD

Sprijinul acordat de Organizația Națiunilor Unite sistemului național de statistică a contribuit la creșterea disponibilității datelor privind indicatorii ODD, la avansarea pregătirilor pentru viitorul recensământ al populației și locuințelor și la dezvoltarea unui nou sistem informațional pentru statisticile privind populația și migrația. Sprijinul acordat BNS a avut următoarele rezultate: un nou proiect de Strategie națională privind statistica 2030; continuarea modernizării digitale, crearea capacității de colectare a datelor prin metode statistice moderne și de prelucrare a unor seturi mari de date; îmbunătățirea metodelor de calcul pentru statisticile privind populația și migrația; creșterea capacității de vizualizare a datelor; îmbunătățirea protecției datelor; consolidarea capacității de cooperare interinstituțională; și trecerea la un sistem de date bazat pe registre. Sistemul statistic din R. Moldova a fost sprijinit pentru a îmbunătăți datele și statisticile privind criminalitatea și justiția și pentru a se alinia la standardele internaționale. Este important faptul că BNS a fost sprijinit să aplice o abordare bazată pe drepturile omului în ceea ce privește datele și statisticile. După seceta din 2020, în 2021 a fost acordat sprijin pentru creșterea capacității de colectare, prelucrare și distribuire a statisticilor agricole.

Consolidarea capacităților instituțiilor pentru drepturile omului și ale societății civile de a proteja drepturile omului

Organizația Națiunilor Unite a continuat să sprijine eforturile de consolidare a capacităților instituționale pentru OSC de pe ambele maluri ale Nistrului, contribuind la consolidarea unei societăți civile eficiente și dinamice în R. Moldova. OSC-urile și cetățenii individuali, inclusiv tinerii, au fost sprijiniți să monitorizeze și să militeze pentru egalitatea de gen și pentru alte aspecte legate de drepturile omului, inclusiv în contextul COVID-19.

EȚONU a colaborat cu reprezentanți ai mass-media și jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului pentru a îmbunătăți monitorizarea și raportarea privind drepturile omului și egalitatea de gen, inclusiv violența de gen în alegeri și în politică, aplicarea unei abordări bazate pe drepturile omului și pe demnitate, precum și raportarea etică privind problemele legate de drepturile copilului. De asemenea, a fost oferit sprijin instituțiilor de stat în ceea ce privește aplicarea abordărilor bazate pe drepturile omului, integrarea drepturilor minorităților, precum și monitorizarea și raportarea în domeniul drepturilor omului. Elaborarea Raportului de Evaluare Periodică Universală a R. Moldova a fost susținută cu participarea a 89 de reprezentanți ai OSC în cadrul a 10 consultări incluzive desfășurate de către Secretariatul Permanent pentru Drepturile Omului (Cancelaria de Stat). În plus, a fost asigurată dezvoltarea capacităților pentru raportul de stat privind Convenția împotriva torturii. Instituțiile de stat sunt acum mai bine pregătite să prevină și să monitorizeze violența împotriva femeilor în alegeri și în politică, precum și să integreze drepturile minorităților și să aplice o abordare bazată pe drepturile omului în elaborarea politicilor. Eforturile continue de consolidare a capacităților și de sensibilizare ale EȚONU s-au soldat cu angajamentul R. Moldova de a adera la Rețeaua europeană a mediatorilor pentru drepturile copilului. Mai mult, asistenții sociali, judecătorii și apărătorii publici implicați în determinarea statutului de refugiat au acum cunoștințe și competențe sporite, ceea ce va duce la o procedură de azil consolidată.

S-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește elaborarea unui cadru privind drepturile omului pentru regiunea transnistreană. Datorită activității Organizației Națiunilor Unite, autoritățile de facto au convenit asupra unui proiect de cadru, bazat pe recomandările lui Thomas Hammarberg și ale mecanismelor ONU privind drepturile omului, inclusiv cu contribuțiile a 10 OSC de pe malul stâng al Nistrului. EȚONU va continua să sprijine acest proces în 2022.

Consolidarea capacităților instituțiilor naționale de a promova integritatea, egalitatea de gen și drepturile omului

A fost acordat sprijin pentru consolidarea capacităților instituționale în vederea promovării integrității, furnizând dovezi în sprijinul reformelor anticorupție ale Guvernului. CNA este prima entitate din R. Moldova care respectă standardele internaționale de combatere a mitei (ISO-37001). Activitățile de sensibilizare cu privire la combaterea corupției, care au ajuns la peste 500.000

de persoane, au cultivat un puternic spirit de integritate în rândul tinerilor și au contribuit la o tendință pozitivă de raportare a corupției.

Sprijinul acordat pentru două secții de poliție comunitară modernizate s-a soldat cu faptul că 48.000 de cetățeni din regiunile Cahul și Fălești au avut acces la servicii polițienești centrate pe oameni.

Îmbunătățirea capacității de formare a Centrului de excelență în securitatea frontierelor (CEBS) al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a contribuit la punerea în aplicare a unor practici operaționale de gestionare a frontierelor mai eficiente, mai sensibile la drepturile omului și la dimensiunea de gen, inclusiv la identificarea persoanelor care au nevoie de protecție. Aceasta a inclus sprijinul acordat Oficiului Avocatului Poporului pentru formarea a 21 de angajați ai poliției de frontieră și a 79 de studenți ai CEBS. În plus, autoritățile vamale și de frontieră din R. Moldova au fost sprijinite pentru a consolida cooperarea interinstituțională cu omologii lor ucraineni, ceea ce a contribuit la servicii bazate pe drepturile omului.

EȚONU a continuat să colaboreze cu toate instituțiile naționale pentru a promova egalitatea de gen. Un număr total de 2.124 de funcționari publici, dintre care 1.813 femei, pot aplica acum planificarea și bugetarea în funcție de gen și contribui la crearea unor locuri de muncă sigure, fără discriminare pe bază de gen și hărțuire sexuală.

Datorită eforturilor de advocacy pe termen lung ale societății civile, susținute de EȚONU, în 2022 va intra în vigoare o nouă clasificare care va conține echivalenți feminini pentru 80% din funcții. În contextul alegerilor din 2021, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, precum și CEC, au consolidat capacitățile în domeniul egalității de gen în managementul electoral, precum și capacitatea de a efectua o analiză de gen după fiecare scrutin. Mai mult, EȚONU a continuat să sprijine Grupul parlamentar al femeilor ca platformă pentru promovarea egalității de gen în activitatea parlamentară.

A fost sprijinită elaborarea celui de-al doilea Plan național de acțiune privind punerea în aplicare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (PNA 1325), care a implicat o consultare largă, inclusiv cu OSC. În cadrul PNA 1325, o campanie de sensibilizare cu privire la discriminarea bazată pe gen, hărțuirea sexuală și abuzul sexual a ajuns la peste 5.000 de angajați ai Armatei Naționale. EȚONU a încheiat un parteneriat cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) pentru a sprijini 16 femei membre ale grupurilor de lucru pentru procesul de reglementare transnistreană în ceea ce privește analiza conflictului, medierea și negocierea sensibilă la problematica de gen.

Un curs digital cuprinzător privind egalitatea de gen și HIV/SIDA a asigurat faptul că furnizorii de servicii,

societatea civilă, deținătorii de drepturi și specialiștii care lucrează în domeniul prevenirii, tratamentului și furnizării de asistență psihosocială au cunoștințe adecvate despre standardele și normele internaționale și naționale referitoare la combaterea stereotipurilor și a discriminării bazate pe gen.

Consolidarea implicării civice și a participării la guvernarea democratică

Alegerile parlamentare din iulie 2021 au fost evaluate ca fiind «bine administrate» de către OSCE. Sprijinul Organizației Națiunilor Unite a fost esențial pentru a asigura procese electorale transparente și incluzive, de exemplu prin intermediul sistemului electronic actualizat pentru alegeri. Aplicația de înregistrare preliminară, care a fost utilizată de aproape 40.000 de alegători din 89 de țări, a ajutat Guvernul să determine numărul de secții de votare din afara țării, iar aplicația electorală pentru diaspora a ajutat utilizatorii să localizeze cea mai apropiată secție de votare. Eficiența operațiunilor electorale în străinătate a fost îmbunătățită, facilitând votul a peste 212.000 de persoane (dintre care 52% au fost femei). Sprijinul acordat inițiativelor de sensibilizare, care au ajuns la peste 1 milion de alegători, a contribuit la creșterea participării la alegeri și a permis un vot în condiții de siguranță în ceea ce privește COVID-19 (92% dintre respondenții la sondajul postelectoral s-au simțit în siguranță la vot).

Sprijinul acordat anterior cadrului juridic electoral a contribuit la realizarea istorică a unui procent istoric de 40% de femei alese ca deputate în Parlament.

Municipiul Chișinău și cinci raioane (Bălți, Glodeni, Ungheni, Cantemir, Dubăsari și Nisporeni) au fost sprijinite la elaborarea strategiilor de dezvoltare a tineretului, cu planuri de acțiune cu costuri estimative. În plus, 78 de tineri, dintre care 70 de femei, opt persoane cu dizabilități și trei femei de etnie romă, reprezentând aripa de tineret a partidelor politice, au acum capacități consolidate în ceea ce privește mai multe aspecte legate de gen și incluziune. Prin intermediul sprijinului continuu acordat centrelor de tineret, au fost facilitate schimburile între centrele de tineret, consiliile de tineret, școli și autoritățile publice locale (APL), ceea ce s-a soldat cu 29 de inițiative comunitare care au implicat 3.425 de tineri (1.994 de fete și 1.431 de băieți), dintre care 1.734 au provenit din zonele urbane și 1.691 din zonele rurale.

A fost creat un Grup consultativ de tineret divers și energic al Organizației Națiunilor Unite în Moldova (GCT ONU), care include membri din grupurile vulnerabile. GCT ONU va consilia EȚONU cu privire la problemele de tineret și va acționa ca punct de legătură cu organizațiile locale de tineret.

De asemenea, copiii și tinerii din 150 de instituții de

Învățământ au participat la cea de-a treia ediție a concursului de creație «Drepturile omului sunt ale tale și ale mele», la care au fost prezentate în total 1.105 lucrări de artă de pe ambele maluri ale Nistrului.

Îmbunătățirea capacității sistemului judiciar

Sprijinul acordat de ONU în 2021 a ajutat sistemul de justiție din R. Moldova să devină mai accesibil. Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat a primit sprijin tehnic pentru a elabora standarde privind asistența juridică garantată de stat pentru persoanele cu dizabilități. Ca urmare, personalul din șase instituții rezidențiale pentru persoane cu dizabilități a fost abilitat să sprijine rezidenții pentru a avea un acces îmbunătățit la serviciile de asistență juridică gratuită.

Prin intermediul sprijinului acordat Centrului integrat de pregătire pentru aplicarea legii, 741 de ofițeri de poliție de la nivel central și local pot acum să reacționeze la incidente de violență de gen, în conformitate cu legislația națională. În cadrul aceleiași inițiative a fost elaborat un Ghid practic pentru parajuriști, sensibil la problematica de gen, pentru a îmbunătăți accesul la justiție al victimelor violenței domestice. Ghidul acoperă aspectele practice ale intervenției și referirii și include o listă actualizată de organizații de sprijin pentru recomandări. Cadrul național de răspuns la violența împotriva femeilor a fost, de asemenea, îmbunătățit prin intermediul unor noi proceduri standard de operare, care vor contribui la asigurarea faptului că serviciul de medicină legală oferă sprijin sensibil la dimensiunea de gen în cazurile de violență domestică și va promova căi de atac în justiție pentru supraviețuitoare, în conformitate cu Convenția de la Istanbul. Împreună cu ONG-ul Centrul de Drept al Femeilor, EȚONU a evaluat, de asemenea, răspunsul coordonat al sistemului de justiție la violența domestică în patru regiuni și a elaborat cursuri de formare adaptate în acest domeniu, care au fost utilizate pentru a forma 71 de profesioniști din domeniul justiției.

Organizația Națiunilor Unite a continuat să consolideze abordările justiției adaptate copiilor prin promovarea alternativelor la detenție, elaborând programe comportamentale, pilotând învățarea electronică și consolidând capacitatea profesioniștilor din domeniul aplicării legii și al justiției, precum și promovând servicii specializate pentru copiii victime și martorii infracțiunilor. În 2021, acest lucru a avut ca rezultat faptul că 84 de copii au fost intervievați în săli de interogatoriu adaptate copiilor, 24 de copii delincvenți au fost incluși în programul inițial obligatoriu de probațiune (care le oferă o șansă reală de reintegrare socială și de evitare a recidivei), iar un total de 56 de consilieri de probațiune au fost sprijiniți să lucreze cu copiii. A fost elaborat un nou program comportamental pentru copiii care au comis infracțiuni sexuale și un număr de 78 de profesioniști din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost instruiți în vederea implementării acestuia. S-a continuat să se acorde sprijin justiției prietenoase cu copiii în regiunea transnistreană prin propunerea unui pachet de modificări legale și normative bazate pe dovezi către autoritățile de facto pentru aprobare, cu scopul de a ajusta în continuare Codul penal și Codul de procedură penală transnistrene.

Platformele locale de dialog privind justiția au continuat să faciliteze găsirea de soluții locale la barierele care împiedică accesul la justiție pentru grupurile vulnerabile și EȚONU a continuat să sprijine punerea în aplicare a soluțiilor identificate în ceea ce privește accesul la justiție și la căile de atac. Accesul la justiție a fost îmbunătățit prin punerea la dispoziție a patru săli pentru justiția electronică, care permit prevenirea întreruperilor și întârzierilor proceselor judiciare din cauza COVID-19 și reducerea expunerii la infecție. Peste 1.000 de deținuți au beneficiat de aceste săli pentru justiția electronică. Sălile multifuncționale au fost utilizate în continuare pentru vizite de scurtă durată cu rudele și avocații, asigurând confidențialitate totală, precum și pentru educația online a minorilor deținuți.

PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN CADRUL REZULTATULUI 1

63 la sută dintre indicatorii ODD cu date dezagregate disponibile integral sau parțial

40 la sută femei în Parlament și monitorizarea **violenței împotriva femeilor în politică** în timpul alegerilor parlamentare

Raportul național pentru **Evaluarea Periodică Universală** elaborat și **58%** din recomandările privind drepturile omului implementate.

500.000 de persoane au primit mesaje privind problemele de integritate

Centrul Anticorupție a devenit prima entitate din Republica Moldova care se **conformează standardelor anti-mită ISO 37001**

48.000 de persoane au beneficiat de servicii polițienești centrate pe oameni

4 săli de justiție electronică au îmbunătățit accesul la justiție

Foto sursa: PNUD Moldova

Vasilisa și Raisa au contestat anumite prejudecăți și stereotipuri care sunt adânc înrădăcinate în societatea moldovenească. Ca parte a acestor eforturi, s-au implicat în apărarea drepturilor romilor, ale femeilor și ale copiilor. Ghidează persoanele cu dizabilități în procesul de obținere a actelor de identitate, a alocațiilor sociale și a locurilor de muncă. Recent, ele au devenit primele femei mediatore pentru comunitatea romă de pe malul stâng al Nistrului.

REZULTATUL 2: CREȘTERE ECONOMICĂ DURABILĂ, FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI ECHITABILĂ

10 Entități ONU: FAO, IFAD, ILO, OIM, ITC, ITU, PNUD, CEE-ONU, UNICEF, UN Women

Cheltuieli în 2021: 14.097.082 dolari SUA

În 2021, cu sprijinul Organizației Națiunilor Unite, au fost realizate mai multe progrese în domeniul creșterii durabile, incluzive și echitabile.

Îmbunătățirea politicilor și serviciilor legate de creșterea economică durabilă și de ocuparea productivă a forței de muncă

Utilizând recomandările unei analize furnizate de Organizația Națiunilor Unite, Ministerul Economiei a adoptat un Plan național de acțiune (PNA) pentru redresarea COVID-19 care să țină cont de dimensiunea de gen, cu scopul de a atenua impactul disproporționat al pandemiei asupra femeilor. De asemenea, Consiliul economic de pe lângă Prim-ministrul a elaborat o foaie de parcurs pentru a îmbunătăți abilitarea economică a femeilor și pentru a ghida punerea în aplicare a PNA pentru redresarea după COVID-19.

Modificările legislative la Codul educației și la Codul muncii au fost susținute și promovate de comisiile parlamentare responsabile. Acestea vor permite angajatorilor să creeze servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârste cuprinse între zero și trei ani și vor sprijini participarea femeilor pe piața muncii. Mai mult, revizuirile lacunelor legislative și campaniile de sensibilizare au informat procesul decizional în ceea ce privește educația preșcolară.

Prima evaluare cuprinzătoare de gen realizată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a fost sprijinită de EȚONU și a contribuit la integrarea unei perspective de egalitate de gen și la integrarea datelor defalcate pe sexe în proiectul de strategie pentru agricultură și dezvoltare rurală (2022-2027).

Peste 6.500 de migranți moldoveni au beneficiat de reforma de reglementare adoptată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, inclusiv de un protocol bilateral semnat cu Agenția germană pentru ocuparea forței de muncă, precum și de serviciile de recrutare oferite de sectorul privat.

Peste 300 de migranți reveniți în țară au fost sprijiniți în procesul de reintegrare profesională și de angajare productivă, datorită unui nou serviciu de validare

și certificare a competențelor informale dobândite în străinătate, care este în curs de înființare sub coordonarea Ministerului Educației.

Organizația Națiunilor Unite a ajutat ANOFM să îmbunătățească calitatea furnizării de servicii, să îmbunătățească practicile de segmentare a clienților (inclusiv la distanță) și să asigure o potrivire bună a șomerilor cu servicii și programe de angajare în muncă adecvate. În plus, comunicarea cu șomerii aflați în căutarea unui loc de muncă și cu angajatorii a fost îmbunătățită, inclusiv prin transformarea portalului de anunțuri de locuri de muncă într-unul mai ușor de utilizat. În plus, AEN a pilotat două programe active pe piața forței de muncă, care au ajutat zece șomeri să își deschidă propria afacere și zece angajatori să își extindă întreprinderile și să creeze locuri de muncă la nivel local. Organizația Națiunilor Unite a sprijinit în continuare dezvoltarea întreprinderilor din Moldova. 778 de microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii (MIMM-uri) au beneficiat de asistență financiară și de consultanță în cadrul redresării ecologice, care le-a ajutat să își dezvolte sau să își extindă operațiunile. Parteneriatele public-privat au ajutat 131 de companii locale și șase companii internaționale să se extindă și 42 de întreprinderi nou-înființate să se lanseze. Acest lucru a dus la crearea a 678 de noi locuri de muncă, dintre care 435 pentru femei. În plus, femeile din zonele rurale au acum capacități sporite în domeniul agro-alimentar, iar opt tineri antreprenori au primit împrumuturi în condiții avantajoase.

Îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile și defavorizate la resurse și la locuri de muncă durabile

Pe parcursul anului, grupurile vulnerabile au fost ajutate să își dezvolte competențele și cunoștințele, precum și să aibă acces la resurse și oportunități de angajare. Aproximativ 600 de persoane, dintre care 240 de femei, au început noi locuri de muncă formale sau și-au menținut locurile de muncă formale actuale ca urmare a lansării/accelerării/sprijinului acordat către 210 MIMM-uri, care au evitat astfel falimentul și au trecut cu bine peste provocările pandemiei. Douăzeci de întreprinderi nou-înființate conduse de femei și-au îmbunătățit, de asemenea, cunoștințele în domeniul TI și competențele în domeniul tehnologiei digitale, ceea ce s-a soldat cu faptul că 15 dintre acestea au generat primele vânzări în termen de o lună de la înscriere.

Peste 120 de profesori și elevi din toate școlile din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, inclusiv din grupurile vulnerabile, au adoptat tehnici de pedagogie digitală pentru a îmbunătăți rezultatele învățării.

Organizația Națiunilor Unite a continuat să ofere sprijin

în numerar pentru 73 (24 de femei, 49 de bărbați) de solicitanți de azil și refugiați nou-înregistrați, cu nevoi specifice și fără nicio altă sursă de asistență.

A fost creată o platformă de dialog între tineri, care a încurajat comunicarea și cooperarea în vederea îmbunătățirii încrederii și înțelegerii reciproce, precum și a reducerii tensiunilor și diminuării percepțiilor greșite între 30 de tineri lideri de pe ambele maluri ale Nistrului. În plus, circa 1.900 de antreprenori, dintre care 420 de pe malul stâng al Nistrului, și-au îmbunătățit competențele antreprenoriale și cunoștințele privind oportunitățile oferite de acordurile comerciale cu UE și Marea Britanie, precum și soluțiile de redresare pentru exportatorii afectați de recesiunea economică provocată de COVID-19. În ceea ce privește conectivitatea, Organizația Națiunilor Unite a consolidat capacitatea Georgiei, Ucrainei, Azerbaidjanului și Moldovei de a-și digitaliza schimbul de informații de-a lungul coridoarelor de transport multimodal și al Mării Caspice.

Sprrijinirea adolescenților și tinerilor în tranziția de la școală la un loc de muncă remunerat

EȚONU a sprijinit femeile și bărbații tineri în tranziția lor de la școală la muncă. De exemplu, 438 de tineri (320 din comunitățile rurale, dintre care 218 au fost femei) care nu se aflau în sistemul de educație, de ocupare a forței de muncă sau de formare profesională au fost asistați de birourile de ocupare a forței de muncă prin programe de consiliere profesională și de ocupare a forței de muncă. De asemenea, peste 20.000 de tineri au fost contactați

prin intermediul unui program de inovare socială și antreprenoriat pentru tinerii din familii dezavantajate din punct de vedere social și al incubatoarelor de afaceri locale.

Îmbunătățirea serviciilor publice locale și a accesului la oportunități generatoare de venit și locuri de muncă

APL-urile din raioanele Căușeni și Cantemir au implementat parteneriate locale pentru ocuparea forței de muncă, care au permis femeilor și bărbaților din zonele rurale să beneficieze de activități generatoare de venit. Astfel, 65 de întreprinderi au fost ajutate să se înființeze în sectoare precum apicultura, artizanatul, producția de paste făinoase și plăci termoizolante, precum și servicii de proiectare pentru clădiri și peisaje. De asemenea, au fost create 54 de noi locuri de muncă (27 pentru femei tinere), iar 10 femei tinere care sunt supraviețuitoare ale violenței domestice și-au lansat propria afacere în industria ușoară, construcții și servicii cosmetice.

În plus, peste 208.000 de persoane au beneficiat de un acces îmbunătățit la infrastructura publică, la serviciile comunale și la facilitățile sociale și culturale modernizate. Acest rezultat a fost obținut prin metode de mobilizare a comunității, inclusiv prin implicarea diasporei, a peste 200 de tineri și a patru Grupuri de Acțiune Locală.

În cele din urmă, peste 78.000 de persoane au acum condiții de trai îmbunătățite în regiunile Cahul și Ungheni, ca urmare a două proiecte de infrastructură la scară largă care includ elemente prietenoase mediului.

PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN CADRUL REZULTATULUI 2

Prima evaluare de gen cuprinzătoare realizată de Ministerul Agriculturii

~1.900 de antreprenori cunosc acum oportunitățile comerciale și soluțiile de redresare după COVID-19 pentru exportatori

778 de MIMM-uri au beneficiat de asistență financiară și de consultanță în materie de redresare ecologică

>286.000 de persoane au beneficiat de o infrastructură publică îmbunătățită

1.332 de locuri de muncă create sau menținute, din care **682** pentru femei

>20.000 de tineri prin intermediul programului de inovare socială și antreprenoriat social

> 6.500 de migranți moldoveni au beneficiat de reforma reglementărilor și de oferirea serviciilor de recrutare

Foto sursa: FAO Moldova

Aliona Țurcanu, administratoarea unei mici fabrici de brânzeturi și al unei turme de vaci din Pelinia, Drochia, și-a lansat recent afacerea. Deși este abia la început, se gândește deja să își transforme ferma într-o atracție turistică, iar brânza de înaltă calitate ar fi cartea ei de vizită pentru cumpărători și turiști. Ferma familiei sale a fost deja introdusă în traseul turistic local.

REZULTATUL 3: DURABILITATEA ȘI REZILIENȚA MEDIULUI

8 Entități ONU: FAO, IFAD, OIM, PNUD, UNDRR, CEE, UNIDO, UNOPS

Cheltuieli 2021: 3.522.183 dolari SUA

În 2021, Organizația Națiunilor Unite a înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește îmbunătățirea capacităților naționale și locale de creștere a eficienței energetice, de aplicare a practicilor de gestionare durabilă a resurselor naturale și de integrare a priorităților de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea în Planurile de dezvoltare locală. Rezultatele obținute au sporit gradul de pregătire a Guvernului și a populației pentru a face față provocărilor legate de schimbările climatice.

Stimularea eficienței energetice în zonele rurale și urbane

Dezvoltarea surselor de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficienței energetice a rămas o prioritate pentru Organizația Națiunilor Unite și a devenit mai relevantă în contextul crizei energetice care a apărut la sfârșitul anului 2021. Ca urmare a faptului că 43 de APL-uri înțeleg acum mai bine avantajele sociale, economice și climatice ale utilizării surselor de energie regenerabilă, 19.548 de persoane din trei raioane au acum acces la energie curată și mai eficientă, dintre care 100 sunt gospodării conduse de femei. În plus, părțile interesate naționale au sporit cunoștințele privind lacunele de implementare în ceea ce privește standardele de eficiență energetică pentru clădiri, datorită noilor orientări și celor mai bune practici pentru MIMM-urile din Moldova în ceea ce privește furnizarea de produse eficiente din punct de vedere energetic, precum și datorită unui studiu național care a oferit o analiză detaliată a decalajelor dintre obiectivele de performanță ale Orientărilor-cadru pentru standardele de eficiență energetică în clădiri și implementarea efectivă a standardelor actuale de eficiență energetică a clădirilor.

Pe parcursul anului, EȚONU a sprijinit promovarea eficienței energetice inteligente și a tehnologiilor regenerabile în orașele Cantemir și Ungheni, precum și în comuna Feștelița, în conformitate cu Planurile locale de acțiune privind energia durabilă și clima. Ca urmare, peste 3.500 de persoane, inclusiv copii și tineri, beneficiază acum de o energie mai curată și mai sigură, de condiții mai bune în interior și în exterior și

de un iluminat stradal mai eficient, legat atât de clădirile publice, cât și de cele rezidențiale.

Pentru a reduce consumul de energie al clădirilor și poluarea asociată în capitală, au fost pilotate proiecte demonstrative care au implicat trei clădiri rezidențiale cu mai multe etaje, utilizând un sistem de contorizare netă cu un mecanism de recuperare a investiției. Acest lucru se va solda cu reduceri de 8,5 ktCO₂ eq în următorii 20 de ani. Ca urmare a sprijinului acordat de Organizația Națiunilor Unite, 518 copii (448 de elevi și 71 de preșcolari) și 46 de angajați ai școlii din Grătiești, municipiul Chișinău, beneficiază acum de iluminat modern și eficient din punct de vedere energetic în sălile de studiu, ceea ce va reduce și mai mult costurile cu energia.

Îmbunătățirea capacității de aplicare a practicilor de gestionare durabilă a resurselor naturale

EȚONU a contribuit la consolidarea mediului propice pentru neutralitatea degradării terenurilor și pentru gestionarea durabilă a resurselor naturale. Autoritățile naționale și locale relevante au beneficiat de un sprijin tehnic extins în pregătirea documentelor strategice privind agricultura și mediul. Au fost elaborate linii directe specifice (controlul calității) pentru a completa documentele naționale de orientare existente privind Evaluările strategice de mediu și Evaluările impactului asupra mediului.

EȚONU a contribuit în continuare la noul Program privind economia ecologică și la planul de acțiune 2022-2024 al acestuia, prin generarea de noi dovezi și informații, precum și prin furnizarea de sprijin tehnic.

În colaborare cu APL, a fost sprijinită o cartografiere a locațiilor existente cu potențial demonstrativ pentru practicile de agricultură inteligentă din punct de vedere climatic (AIC), fiind identificate peste 300 de astfel de locații în zona pilot. În același timp, a fost lansată o amplă campanie de sensibilizare a publicului și de instruire privind prevenirea degradării terenurilor, inclusiv prin publicarea Ghidului privind practicile AIC în R. Moldova.

Eforturile Organizației Națiunilor Unite de promovare a practicilor de gestionare integrată a deșeurilor s-au soldat cu o utilizare sporită a practicilor de separare a deșeurilor de către 6.015 gospodării care au fost conectate la sistemul centralizat de colectare a deșeurilor. De asemenea, în incinta companiei de sortare a deșeurilor din Chișinău a fost înființat Muzeul lucrurilor pierdute. Muzeul prezintă bunuri cu valoare economică și culturală care au fost găsite în timpul procesării deșeurilor. Acest lucru va crește gradul de conștientizare cu privire la modul de îmbunătățire a gestionării deșeurilor.

Îmbunătățirea capacităților de adaptare la schimbările climatice și de atenuare a efectelor acestora

Sprijinul acordat procesului național de planificare a adaptării a continuat, iar dezvoltarea unui program național a demarat cu o serie de evaluări relevante pentru șase sectoare-cheie (agricultură, transporturi, energie, apă, silvicultură și sănătate).

Pe baza acestor constatări, planurile de dezvoltare a capacităților în domeniul schimbărilor climatice pentru cele șase sectoare răspund deficiențelor instituționale identificate și pun bazele consolidării capacităților de integrare a schimbărilor climatice. Având foaia de parcurs pentru gestionarea cunoștințelor privind schimbările climatice, există acum o mai bună înțelegere a capacităților naționale necesare pentru a dezvolta un răspuns eficient și pentru a asigura implicarea principalelor părți interesate. Ca urmare a acestui exercițiu, EȚONU a început să dezvolte capacitățile părților interesate la nivel național în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice în agricultură,

precum și integrarea aspectelor legate de migrație și de schimbările climatice în planificarea națională de adaptare.

La nivel local, Organizația Națiunilor Unite a sprijinit elaborarea a șase Planuri de dezvoltare locală sensibile la schimbările climatice în patru raioane, în Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și în regiunea Transnistria. Astfel, numărul de raioane care aplică practici rezistente la schimbările climatice a crescut de la 23 în 2020 la 26 în 2021. Alte șase APL-uri sunt acum mai capabile să aplice legislația legată de climă și mediu în proiectarea și implementarea politicilor locale care să conducă la gestionarea durabilă a resurselor locale. În plus, șase agricultori au fost sprijiniți să creeze bazine de stocare a apei: aceasta este o soluție de adaptare la schimbările climatice care răspunde la creșterea frecvenței și severității secetelor. În cele din urmă, un consorțiu nou înființat, numit Green City Lab, la Chișinău, este gata să devină o platformă de lider pentru planificare participativă, parteneriate, co-creare și inovații în emisii scăzute și dezvoltare urbană verde.

PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN CADRUL REZULTATULUI 3

Cadrul de politici și cel instituțional în domeniul durabilității și rezistenței mediului **consolidate**

19.548 de persoane din trei raioane beneficiază acum de acces la energie curată și mai eficientă

Numarul raioanelor care aplică practici rezistente la schimbările climatice a **crescut** de la 23 în 2020 la 26 în 2021

Evaluarea capacității instituționale și elaborarea de **planuri de dezvoltare a capacității în domeniul schimbărilor climatice** pentru șase sectoare-cheie

Foto sursa: UNDP Moldova

“ **Trecerea de la agricultura convențională la cea ecologică presupune să îți dorești acest lucru, să iei o decizie în acest sens și apoi vei găsi metodele pe care să le pui în practică. Rotația culturilor este una dintre aceste metode. Nu putem planta doar culturi profitabile, pentru că epuizăm pământul și lăsăm această problemă moștenire tinerei generații. Încercăm să dăm un exemplu și să inspirăm alți colegi să opteze pentru singurul mod corect și rațional de a face agricultură. Nu intenționăm să ne întoarcem niciodată la culturile cu îngrășămintă. Este inefficient și nesănătos.** ”

Nicolae Micu este un ambasador al agriculturii ecologice și practică agricultura de 63 de ani.

REZULTATUL 4: DEZVOLTARE SOCIALĂ INCLUZIVĂ ȘI ECHITABILĂ

9 Entități ONU: OIM, OHCHR, UNAIDS, PNUD, UNFPA, UNICEF, UNODC, UN Women, OMS

Cheltuieli în 2021: 13.493.053 dolari SUA

Îmbunătățirea capacității sistemului de sănătate de a presta servicii de sănătate de calitate

Cu sprijinul tehnic și politic al Organizației Națiunilor Unite, cetățenii beneficiază acum de un acces îmbunătățit la serviciile de sănătate și au asigurată continuitatea acestora, inclusiv la serviciile esențiale de sănătate, la serviciile de sănătate perinatală, sexuală și reproductivă și la sistemul de asistență de urgență. Circa 1.500 de persoane din populațiile cheie au beneficiat, de asemenea, de servicii de prevenire a HIV, inclusiv de profilaxie pre-expunere și de prevenire pe internet. Mai mult, pacienții care suferă de cancer au acum rezultate mai bune în ceea ce privește starea de sănătate, după ce la Institutul Oncologic a fost instalat primul aparat de radioterapie de înaltă performanță.

În continuare, EȚONU a sprijinit elaborarea de politici și procese importante care asigură o planificare bazată pe dovezi și incluzivă, cum ar fi elaborarea proiectului de Strategie de dezvoltare a sistemului național de sănătate pentru perioada de până în 2032, lista revizuită a medicamentelor esențiale, scenariul național O2 și strategia de dezvoltare instituțională a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Capacitățile instituționale și ale personalului din sectorul sănătății au fost consolidate în continuare printr-o serie de inițiative: acordarea de sprijin pentru platforma electronică pentru resursele umane din domeniul sănătății; alinierea clasificării profesionale naționale la standardele internaționale; inițierea procesului strategic privind sănătatea digitală; precum și acordarea de sprijin pentru planificarea distribuției forței de muncă din domeniul sănătății.

Circa 3.000 de profesioniști din domeniul sănătății au acum cunoștințe actualizate și competențe îmbunătățite pentru a furniza servicii de sănătate calitative, inclusiv 300 de profesioniști din domeniul sănătății care sunt acum certificați pentru a furniza servicii de planificare familială, iar șase cursuri de e-învățare sunt acum disponibile pentru 100% din personalul medical implicat în tratamentul și controlul HIV.

Abilitarea grupurilor vulnerabile și dezavantajate să acceseze și să solicite servicii de calitate

Organizația Națiunilor Unite și-a continuat angajamentul de a oferi grupurilor vulnerabile și dezavantajate posibilitatea de a avea acces la servicii sociale de calitate. În 2021, 98 de

persoane cu dizabilități și rudele acestora au accesat servicii comunitare în raionul Slobozia din regiunea transnistreană, inclusiv prin intermediul a 161 de consultații privind sprijinul juridic, consiliere psihologică sau asistență la angajare.

Responsabilizarea supraviețuitoarelor violenței rămâne de o importanță capitală; în cursul anului, 30 de supraviețuitoare ale violenței au fost instruite pentru a desfășura activități de sprijin între egali și de sensibilizare. De asemenea, alte 20 de supraviețuitoare ale violenței domestice au sensibilizat legiuitorii cu privire la această problemă prin intermediul unui atelier de terapie prin artă în Parlament, în timpul campaniei «16 zile de activism».

În toată țara, 14.816 adolescenți și tineri au beneficiat de educație offline de la egal la egal cu privire la sănătatea și drepturile sexuale și reproductive, inclusiv prevenirea violenței de gen și a intimidării, sănătatea mintală și bunăstarea psihologică. Alți 113.646 de adolescenți și tineri cu vârsta de până la 24 de ani au fost contactați prin intermediul rețelelor de socializare cu informații privind comportamentele sănătoase. Mai mult, 311 părinți ai elevilor din școlile profesionale își pot sprijini mai bine copiii în tranziția sigură către viața de adult.

A fost sprijinită înființarea unei instituții de mediatori ai comunității romilor în regiunea transnistreană, inclusiv prin primirea unui angajament din partea autorităților de facto că vor sprijini această instituție în viitor. Primii șapte mediatori romi au fost deja formați și activează în șase localități cu comunități mari de romi. Ca urmare, 387 de romi au primit 491 de consultații și servicii din partea mediatorilor comunității romilor și și-au îmbunătățit accesul la educație, asistență socială, muncă, acte și sănătate.

Source: Feminism.md

“ Când vezi că cineva folosește cuvinte derogatorii în adresa unei femeie sau fete, este important să intervii, spunând că nu este acceptabil un astfel de comportament.

consideră Milena Rusu, 17 ani, una din fondatoarele Feminismd, o platformă dedicată egalității de gen, care unește tineri interesați să creeze o comunitate pentru a se educa și a genera activități educaționale.

Ca răspuns la pandemia de COVID-19, EȚONU a sprijinit rezidenții vârstnici să învețe noi competențe în domeniul TI, pentru a-și contracara singurătatea cauzată de accesul limitat la sprijin social. În parteneriat cu Fundația Moldcell, 300 de persoane în etate din 15 sate au primit echipamentul necesar și suport tehnic din partea tinerilor din comunitățile lor pentru a utiliza telefoane inteligente. Acest lucru le-a oferit vârstnicilor și un acces mai direct la serviciile guvernamentale online.

Creșterea capacității sistemului educațional de a oferi o educație de calitate și incluzivă

Organizația Națiunilor Unite a continuat să sprijine dezvoltarea noului plan sectorial în domeniul educației. Odată aprobat, planul va contribui la revizuirea curriculum-ului, a standardelor și a evaluărilor privind învățarea timpurie și învățământul general, precum și la o mai bună coordonare a partenerilor și la mobilizarea de resurse interne și externe suplimentare pentru a asigura accesul la servicii de educație incluzivă pentru toți copiii și tinerii.

Circa 10.000 de educatori (80%) au fost sprijiniți cu competențe digitale, iar 3.000 și-au consolidat capacitatea de a raporta prin intermediul noului sistem informatic de management educațional. Aceste competențe vor sprijini metodologiile de învățare digitalizate și vor oferi informații în timp real despre situația din instituțiile preșcolare. Mai mult, un număr de 1.163 de copii, inclusiv copii cu dizabilități și romi, au avut acces la învățare continuă prin furnizarea de kituri educaționale, jucării cognitive și echipamente TI. În total, 85 de școli au primit, de asemenea, materiale didactice inovatoare privind cursurile de sănătate, care vor permite unui număr de circa 2.000 de tineri să adopte un stil de viață mai sănătos. În plus, aproximativ 420 de profesori și psihologi pot acum să faciliteze schimbări sociale durabile, să aplice mecanisme de reziliență, să combată discriminarea și stereotipurile de gen și să ofere programe de educație parentală. În jur de 10.000 de educatori (80%), 12.466 de învățători (65%) și 30.000 de angajați nedidactici au, de asemenea, cunoștințe și abilități mai bune în ceea ce privește prevenirea COVID-19 și a altor boli infecțioase. Toate aceste eforturi au contribuit la menținerea tuturor grădinițelor și școlilor deschise în 2021 și la asigurarea accesului la învățare continuă pentru circa 134.158 de copii de vârstă preșcolară (100%) și 336.700 de copii/tineri.

Ca urmare a legăturilor de cooperare stabilite și a formării oferite reprezentanților a nouă întreprinderi, aceste companii pot acum să abordeze problema violenței de gen la locul de muncă și să utilizeze politici favorabile familiei.

Combaterea sărăciei prin asistență socială eficientă

A fost acordat sprijin către BNS pentru recalcularea datelor privind situația copiilor. Din păcate, rezultatele au arătat o tendință de înrăutățire. Astfel, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost sprijinit pentru a crește acoperirea asistenței sociale pentru

gospodăriile cu trei copii și mai mult, pentru familiile monoparentale și pentru gospodăriile cu persoane cu dizabilități.

Sprijinul Organizației Națiunilor Unite a contribuit la instituționalizarea formării privind aplicarea unei abordări a dizabilității bazate pe drepturile omului, sub forma unui grup inițial de 23 de formatori din cadrul Agenției Naționale Asistență Socială și al Centrelor de Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități.

Combaterea violenței împotriva femeilor și copiilor

Cu sprijinul EȚONU s-au înregistrat realizări notabile în 2021 pentru a spori protecția împotriva violenței împotriva femeilor și copiilor. A fost elaborat Programul național de protecție a copilului pe anii 2022-26 și Planul de acțiuni aferent cu costurile estimative, ceea ce s-a soldat cu o protecție sporită pentru peste 550.000 de copii din R. Moldova. O realizare de referință după mulți ani de advocacy susținută de EȚONU a fost ratificarea de către Parlament a Convenției Consiliului Europei privind eliminarea violenței împotriva femeilor (Convenția de la Istanbul) în octombrie 2021. În prezent, a început să se acorde sprijin Guvernului pentru alinierea legilor și politicilor naționale în vederea sprijinirii implementării acestora.

Sprijinul a continuat în ceea ce privește eforturile de a pune capăt hărțuirii în școli. Peste 2.000 de profesori și cadre didactice au acum cunoștințe și competențe sporite care le permit să identifice, să abordeze și să sesizeze cazurile de hărțuire și violență, iar peste 600 de adolescenți sunt mai conștienți de hărțuire și de modul în care pot raporta acest fenomen. Au fost sprijinite mai multe campanii de schimbare a comportamentelor care abordează stigmatizarea și stereotipurile discriminatorii legate de egalitatea de gen și de combaterea violenței de gen, inclusiv împotriva femeilor și fetelor cu dizabilități. Aceste campanii au ajuns la milioane de oameni.

Pentru a consolida răspunsul la violența împotriva femeilor, 20 de OSC-uri de pe ambele maluri ale Nistrului au fost sprijinite pentru a milita pentru o mai bună respectare a drepturilor femeilor la nivel local și național și pentru a oferi servicii esențiale eficiente celor care au nevoie. În raionul Ungheni autoritățile au inițiat primul serviciu specializat pentru victimele violenței sexuale. În întreaga țară 3.317 furnizori de servicii au acum capacități sporite pentru a interveni mai bine în cazurile de violență de gen și trafic de persoane. Ca urmare, peste 2.347 de adolescenți sunt pregătiți să identifice, să raporteze, să prevină și să abordeze toate formele de violență în toate mediile și sunt abilitați să acționeze ca agenți ai schimbării în abordarea normelor sociale negative și a stereotipurilor de gen. Mai mult, 100 de victime ale traficului de persoane (47 de femei, 18 fete, 34 de bărbați și un băiat) au primit asistență personalizată pentru a contribui la reabilitarea și reintegrarea lor, iar 17 bărbați victime ale traficului de persoane au primit asistență sub forma unui nou serviciu de reabilitare pentru victimele de sex masculin, în cadrul unui proiect-pilot sprijinit de Organizația Națiunilor Unite.

PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN CADRUL REZULTATULUI 4

~**3.000 de** profesioniști din domeniul sănătății și-au îmbunătățit cunoștințele în diferite domenii

~**1.500 de** persoane au beneficiat de servicii de prevenire HIV

128.462 de tineri au primit informații cuprinzătoare privind sănătatea și drepturile sexuale și reproductive și comportamente sănătoase.

În regiunea transnistreană a fost creată **prima instituție de medieri ai comunităților romilor**

Toate școlile au rămas deschise în 2021, asigurând accesul la studii pentru **100% de preșcolari și 336.700 de copii/tineri**

A crescut acoperirea cu asistență socială a gospodăriilor vulnerabile cu copii

>100 de victime ale traficului de persoane au primit asistență

Convenția de la Istanbul ratificată de Parlament

> 3 milioane de persoane cărora li s-au transmis mesaje privind stereotipurile negative de gen și violența de gen

Foto sursa: UNFPA Moldova

Victoria, 32 de ani, din Chișinău, a participat la Moldova Fashion Days 2021 în calitate de model. S-a născut cu hipoplazie a piciorului drept, ceea ce înseamnă că piciorul drept este cu 25 cm mai scurt decât cel stâng. Victoria și alte femei cu dizabilități au fost abilitate de Organizația Națiunilor Unite să prezinte noile colecții de îmbrăcăminte ale designerilor locali, combătând stigmatizarea prin stil și promovând drepturi și opțiuni egale în industria modei.

SPRIJIN PENTRU RĂSPUNSUL LA COVID-19

În 2021 Organizația Națiunilor Unite a continuat să ofere un sprijin semnificativ pentru eforturile de răspuns la și de redresare după COVID-19, inclusiv în următoarele moduri:

- Îmbunătățirea procesului decizional bazat pe dovezi și a planificării în caz de urgență: îmbunătățirea accesului la date calitative prin intermediul unei platforme electronice de supraveghere epidemiologică, inclusiv a echipamentelor TI necesare pentru departamentele regionale de sănătate publică, precum și identificarea lacunelor în materie de capacitate și dezvoltarea de scenarii pentru a informa formularea politicilor și planificarea în caz de urgență.

A fost realizată o evaluare a impactului COVID-19 în 10 domenii ale drepturilor omului. Aceasta a implicat consultări cu instituțiile statului, societatea civilă și instituțiile naționale pentru drepturile omului și s-a soldat cu un set solid de recomandări care ghidează în prezent planificarea și programarea Organizației Națiunilor Unite. De asemenea, a fost efectuată o evaluare a impactului COVID-19 asupra continuității serviciilor medicale esențiale, inclusiv a sănătății sexuale și reproductive, pentru a sprijini autoritățile naționale sanitare în procesul de luare a deciziilor.

- Asigurarea accesului la echipamente și consumabile esențiale: planificarea achizițiilor și gestionarea aprovizionării au fost îmbunătățite, iar capacitatea de manipulare și administrare a vaccinurilor anti-COVID-19 a fost consolidată.

- Sprijin pentru desfășurarea vaccinării anti-COVID-19, inclusiv consolidarea capacităților, asistență tehnică, furnizarea de echipamente TI și echipamente necesare pentru «lanțul frigorific» și campanii naționale de informare privind imunizarea. Astfel, au fost administrate 1.811.729 de doze în 578 de centre de vaccinare și au fost descărcate peste 1 milion de certificate de vaccinare.

- Creșterea accesului la teste și a calității acestora: numărul laboratoarelor de sănătate publică pentru testarea PCR a crescut de la patru la șapte, iar capacitățile în ceea ce privește numărul de teste care pot fi efectuate au crescut semnificativ, de la ~450 de teste pe zi la 15.000 de teste pe zi. În 2021 au fost efectuate în

total 1,8 milioane de teste și au fost confirmate 231.340 de cazuri de COVID-19. În plus, au fost asigurate consolidarea capacităților și echipamentele necesare pentru realizarea primei metode de secvențiere a genomului microorganismelor și pentru punerea la dispoziție a datelor la nivel mondial.

- Managementul cazurilor și sănătatea mintală: au fost elaborate protocoale și orientări privind managementul cazurilor clinice și au fost organizate cursuri de formare; de asemenea, s-a desfășurat o campanie de sensibilizare a Organizației Națiunilor Unite privind sănătatea mintală și impactul pandemiei.

- Au fost puse în aplicare proceduri îmbunătățite de prevenire și control al infecțiilor, în conformitate cu cele mai bune practici internaționale, care au fost instituționalizate ca parte a programului de educație continuă, ceea ce a dus la formarea a 15.000 de profesioniști până în prezent.

- Consolidarea capacităților de prevenire a COVID-19 la punctele de intrare.

- 455 de angajați și voluntari din 55 de organizații de pe ambele maluri ale râului Nistru, care sunt membri ai Grupului de lucru al ONG-urilor privind COVID-19 și drepturile omului, pot oferi acum servicii de sprijin social direct ca răspuns la nevoile imediate ale persoanelor aflate în situații vulnerabile. 4.835 de persoane în situații vulnerabile de pe ambele maluri ale Nistrului au primit pachete de îngrijire și au astfel o rezistență sporită la efectele pandemiei.

- Reunirea partenerilor de dezvoltare și a Guvernului sub conducerea Coordonatorului rezident al Organizației Națiunilor Unite în cadrul unor reuniuni lunare pentru a asigura o înțelegere comună a priorităților epidemiologice, de vaccinare și de răspuns în evoluție. Aceasta a inclus distribuirea a 27 de actualizări epidemiologice și de program pe parcursul anului 2021 pe platforma dedicată a Organizației Națiunilor Unite Moldova COVID-19: <https://covid19response.un.md/en>

Alexandru Botizatu, șeful Secției Anestezie și Terapie Intensivă a Spitalului Clinic Republican «Timofei Moșneaga», este primul medic din Republica Moldova care a fost vaccinat împotriva COVID-19. El și-a administrat vaccinul fără ezitare, deoarece știe că este singura modalitate de a învinge virusul care în perioada de vârf a crizei l-a ținut departe de familie. În primele luni ale pandemiei, pentru a-și proteja cele două fiice și soția, s-a izolat de ele. Își vedea copiii doar de la distanță, comunicând cu ei din celălalt capăt al străzii. Doctorul Botizatu spune că nu vrea să mai trăiască niciodată astfel de momente, așa că fiecare dintre noi trebuie să fie conștient de situația sanitară și să se vaccineze.

2.3. SPRIJINUL ACORDAT DE ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PARTENERIATELOR ȘI FINANȚAREA AGENDEI 2030

În 2021 Organizația Națiunilor Unite în Moldova și-a consolidat și diversificat în continuare parteneriatele pentru a contribui la accelerarea realizării ODD-urilor. Au fost stabilite mai multe parteneriate inovatoare, în special cu sectorul privat, care au produs deja rezultate notabile. De asemenea, au fost avansate și parteneriatele Sud-Sud și triunghiulare, la fel ca și parteneriatele axate pe consolidarea finanțării pentru ODD.

Parteneriate inovatoare cu sectorul privat

- EȚONU a semnat o declarație de interes cu Asociația Investitorilor Străini (AIS) în ceea ce privește cooperarea în vederea îndeplinirii Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Acest document important recunoaște importanța critică a parteneriatelor cu sectorul privat pentru a promova realizarea ODD-urilor și a Agendei 2030.

Declarația oferă baza pentru parteneriate între membrii AIS și entitățile EȚONU pentru a explora în continuare posibilități suplimentare de dezvoltare a activităților care sprijină dezvoltarea durabilă a R. Moldova.

Foto sursa: RCO Moldova

- Un program inovator a fost implementat de EȚONU cu sprijinul sectorului privat, al Guvernului, al tinerilor și al cetățenilor în etate, cu scopul de a crea legături între generații prin extinderea competențelor digitale. Programul s-a axat pe persoanele în etate cele mai vulnerabile din zonele rurale și a implicat fete și băieți tineri ca agenți ai digitalizării: acești tineri au ajutat femeile și bărbații în etate să depășească izolarea socială și digitală cu care se confruntă prin dobândirea de competențe digitale. O companie din sectorul

privat (Fundatia Moldcell) a donat telefoane mobile persoanelor în etate respective, iar EȚONU a mobilizat tinerii și persoanele în etate pentru a-și dezvolta competențe digitale în ceea ce privește căutarea de sprijin social și sanitar. Instituțiile publice - cum ar fi Casa Națională de Asigurări Sociale și Agenția pentru Guvernare Electronică - au intervenit, de asemenea, pentru a-și prezenta serviciile online pe care le oferă persoanelor în etate, iar partenerii de dezvoltare, cum ar fi Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, au contribuit cu resurse financiare pentru a extinde programul în mai multe orașe și sate.

- Bayer, o companie farmaceutică globală, a inițiat un parteneriat cu EȚONU în domeniul sănătății și drepturilor sexuale și reproductive, al populației și al dezvoltării. Prin acest parteneriat, Bayer va coopera și va contribui, prin activități de informare, la extinderea accesului populației la informații vitale pentru a asigura o mai bună sănătate a populației de toate vârstele.

Foto sursa: UNFPA Moldova

- EȚONU a stabilit parteneriate eficiente cu o serie de companii «campioane» din sectorul privat pentru a promova punerea în aplicare a unor politici favorabile familiei, pentru a încuraja tații să se implice mai mult în activitățile de îngrijire a copiilor, pentru a combate violența împotriva femeilor și pentru a promova egalitatea de gen, precum și pentru a promova drepturile, incluziunea și integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități - în special a fetelor și femeilor.

Foto sursa: ILO

- În acest context, cinci companii vor susține punerea în aplicare a unor politici favorabile familiei la locul de muncă. Aceasta va acoperi în jur de 5.000 de angajați, dintre care peste 64% sunt tineri cu vârste cuprinse între 19 și 39 de ani. Un program de lucru flexibil, implicarea taților în creșterea copiilor, programe de sănătate pentru angajați, spații de alăptare și săli de recreere pentru copii sunt doar câteva dintre practicile favorabile familiei, implementate în prezent la locurile de muncă respective. În același timp, inițiativa promovează adoptarea de către Parlament, la nivel legislativ, a unor politici favorabile familiei.
- Patru companii private din R. Moldova s-au alăturat Platformei Globale a Principiilor de Abilitare a Femeilor (WEP), după ce au îndeplinit procedurile necesare, și anume: autoevaluarea, consolidarea capacităților și

elaborarea unui plan de acțiune pentru implementarea celor șapte principii. WEP reprezintă un set de principii referitoare la promovarea egalității de gen și la emanciparea femeilor la locul de muncă, pe piață și în comunitate.

Parteneriatul cu Banca Mondială

- EȚONU, în cooperare cu Banca Mondială, a efectuat o evaluare comună de gen pentru a oferi o înțelegere integrală și cuprinzătoare a cauzelor profunde și a impactului inegalităților pronunțate cu care se confruntă femeile și fetele din R. Moldova. Rezultatele acestei evaluări se regăsesc în prezent în mai multe documente strategice și analitice cheie: noul Cadru de parteneriat de țară al Băncii Mondiale pentru Republica Moldova, Analiza comună de țară pentru 2021 a Organizației Națiunilor Unite și viitorul Cadru de cooperare Republica Moldova - Organizația Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, care se preconizează a fi elaborat până la mijlocul anului 2022, precum și o serie de documente de program de țară care vor fi elaborate de către entitățile individuale ale EȚONU până la sfârșitul anului 2022.
- EȚONU în cooperare cu Banca Mondială și UE, a sprijinit Ministerul Finanțelor în realizarea evaluării Cadrului de responsabilitate publică și finanțare (CRPF), inclusiv a evaluării suplimentare a CRPF cu privire la egalitatea de gen. Evaluarea CRPF are drept scop să ofere Guvernului Republicii Moldova o diagnoză obiectivă și actualizată a performanței managementului financiar public la nivel național, precum și măsura în care acesta abordează nevoile diferite ale bărbaților și femeilor, precum și ale diferitelor subgrupuri ale acestor categorii, și măsura în care promovează egalitatea de gen.

REZULTATELE PRINCIPALE ALE PARTENERIATELOR INOVATOARE

5 companii din sectorul privat promovează condiții de muncă favorabile familiei pentru circa **5.000 de angajați**

Declarație de interes semnată cu Asociația Investitorilor Străini

20.000 de gospodării, sprijinite să ia decizii mai durabile privind consumul de energie electrică în timpul pandemiei de COVID-19

8 instituții medicale au continuat să beneficieze de echipamente medicale de care aveau mare nevoie în timpul pandemiei

Evaluarea **CRPF**, inclusiv o evaluare suplimentară de gen, realizată

20 de noi inițiative de parteneriat și **>10** noi acorduri de cooperare semnate

2.4. REZULTATELE COOPERĂRII MAI MARI ȘI MAI EFICACE A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE: COERENȚA, EFICACITATEA ȘI EFICIENȚA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE

Rezultatele re poziționării sistemului de dezvoltare al Organizației Națiunilor Unite

În 2021, punerea în aplicare a reformei sistemului de dezvoltare al Organizației Națiunilor Unite a progresat în mod constant. UNESCO s-a alăturat echipei în 2021, contribuind la consolidarea sprijinului integrat pe care Organizația Națiunilor Unite îl poate oferi țării.

EȚONU a sporit în continuare colaborarea între agenții. A fost aprobată Strategia comună de mobilizare a resurselor și de parteneriat, care a contribuit deja la stabilirea de parteneriate noi și inovatoare. În 2021 a fost realizată o actualizare cuprinzătoare a Analizei comune de țară (ACT), pe baza unor consultări ample cu diverse grupuri de părți interesate, inclusiv cu persoane din grupuri vulnerabile, migranți, tineri, persoane în etate și femei și fete. Pentru a face ca informațiile ACT să fie accesibile la scară largă, la începutul anului 2022 a fost finalizat un tablou de bord online. În plus, EȚONU a întreprins cu succes o evaluare a CPDD ONU, care contribuie la elaborarea următorului cadru de cooperare. De asemenea, EȚONU a inițiat elaborarea următorului Cadru de cooperare pentru dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite, care va consolida și mai mult capacitatea noastră de a obține rezultate comune pentru realizarea ODD-urilor.

Principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă a rămas o prioritate în 2021. EȚONU, împreună cu Banca Mondială, a întreprins o evaluare de gen comună care va permite o mai bună coordonare a eforturilor, o mai mare eficiență a sprijinului acordat țării și consolidarea activității comune în domeniul egalității de gen și al abilitării femeilor. În plus, EȚONU și-a sporit cooperarea și a consolidat mecanismele inter-agenție pentru a preveni exploatarea și abuzul sexual, pentru a asigura incluziunea persoanelor cu dizabilități și pentru a asigura implicarea tinerilor. A fost formulată o teorie a schimbării pentru a promova punerea în aplicare a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Punerea în aplicare a proiectelor și programelor comune a continuat în 2021. EȚONU a implementat în comun 13 programe și proiecte, dintre care cinci au fost inițiate în 2021. Aproape 4 milioane de dolari SUA în resurse noi au fost mobilizate în cursul anului pentru programe comune privind consolidarea răspunsului la pandemia de COVID-19, cu accent pe grupurile vulnerabile, pentru sprijinirea BNS în elaborarea noii strategii pentru sistemul statistic, pentru a contribui la abordarea schimbărilor

climatice prin finanțare inovatoare și pentru promovarea egalității de gen, precum și a incluziunii persoanelor cu dizabilități.

Rezultatele comunicării ca un tot întreg

Eforturile de comunicare ale Organizației Națiunilor Unite pentru 2021 s-au bazat pe cele patru obiective principale ale Strategiei de Comunicare a Organizației Națiunilor Unite în Moldova pentru 2018-2022 și ale Planului de Comunicare pentru 2021, aliniat la CPDD ONU. Grupul de comunicare al Organizației Națiunilor Unite (GC ONU) a implementat cu succes cinci campanii de sensibilizare, precum și o serie de activități de comunicare. Aceasta a inclus campanii bine stabilite ale Organizației Națiunilor Unite, cum ar fi «16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen» și cea de-a șaisprezecea ediție a Premiilor pentru drepturile omului.

EȚONU a lansat o nouă campanie «PRO incluziunea persoanelor cu dizabilități», care a avut drept scop creșterea gradului de conștientizare a discriminării și a provocărilor cu care se confruntă cele mai marginalizate și vulnerabile grupuri din societatea moldovenească. Campania a făcut apel la comunitate și la fiecare individ în parte să ia atitudine pentru o mai mare incluziune socială în societate, ajungând la peste 1 milion de adulți în doar trei săptămâni. Aceasta va deveni o altă campanie emblematică pentru Organizația Națiunilor Unite în Moldova și se va concentra pe diferite grupuri și aspecte ale vulnerabilității în fiecare an.

Eforturile noastre de comunicare din timpul anului s-au axat în continuare pe ideea de a nu lăsa pe nimeni în urmă, apărând drepturile persoanelor LGBTQI+ în timpul lunii PRIDE.

În plus, prin colaborarea activă cu nou înființatul GCT ONU, GC ONU a implicat tinerii în promovarea mesajelor cheie ale campaniilor, valorilor și standardelor Organizației Națiunilor Unite, precum și în promovarea ODD în rândul tinerilor prin intermediul platformelor de socializare.

Cu scopul de a sprijini țara să facă față crizei climatice și să-și consolideze rezistența la schimbările climatice, peste 230 de copaci au fost plantați în regiunea găgăuză de Ziua Organizației Națiunilor Unite. Acest lucru ar trebui să motiveze și alte entități publice și private să urmeze exemplul și să își «ecologizeze» localitățile, și subliniază importanța acțiunilor climatice și necesitatea de a le pune în aplicare acum.

Rezultatele operării ca un tot întreg

În 2021 EȚONU a continuat implementarea Strategiei noastre de operațiuni comerciale 2.0, colaborând eficient în domeniile resurselor umane, achizițiilor, finanțelor, administrației și serviciilor TIC.

Colaborarea eficientă în ceea ce privește achizițiile, administrația și liniile de servicii TIC s-a soldat cu economii de 107.899 de dolari SUA din activități operaționale comune. Paisprezece acorduri pe termen lung au fost prelungite sau stabilite în 2021 cu societăți locale și consultanți individuali pentru achiziții repetate de bunuri și servicii.

Cu scopul de a raționaliza principiile de accesibilitate în toate dimensiunile activității, Echipa de operațiuni și management a Organizației Națiunilor Unite (EOM) a întreprins un exercițiu de cartografiere în trei domenii: accesibilitatea fizică a spațiilor, accesibilitatea digitală și web, și servicii de resurse umane incluzive. Evaluările au stat la baza mai multor activități implementate în 2021

pentru a remedia lacunele identificate. A fost efectuată o evaluare suplimentară privind măsura în care politicile de achiziții publice răspund principiilor Organizației Națiunilor Unite privind întreprinderile și drepturile omului, precum și un raport privind accesibilitatea locurilor de desfășurare a evenimentelor.

Au fost continuate eforturile de integrare a drepturilor omului în achizițiile publice și în operațiuni. De exemplu, formularele de solicitare a achizițiilor publice au fost adaptate astfel încât să integreze drepturile omului. Clauza de nediscriminare în materie de ocupare a forței de muncă a fost actualizată pentru a încuraja candidații din grupurile subreprezentate (persoane cu dizabilități, romi și alte minorități etnice, lingvistice sau religioase, persoane care trăiesc cu HIV, refugiați și alți ne-cetățeni).

Au fost continuate eforturile de promovare a practicilor ecologice. Panouri fotovoltaice au fost instalate pe acoperișul Casei ONU în martie 2021. Autosuficiența medie a Casei ONU este acum de 46% din consumul total de energie electrică.

REZULTATELE CHEIE ALE ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE CARE LUCREAZĂ MAI MULT ȘI MAI BINE ÎMPREUNĂ

25 de entități formează EȚONU

5 campanii de comunicare comune mari implementate

Elaborarea a **4** documente-cheie: Evaluarea comună pentru 2021, evaluarea finală a CPDD ONU, planurile de lucru comune și strategia comună de mobilizare a resurselor a EȚONU

Eforturile naționale **de comunicare a riscurilor COVID-19** sprijinite

3,95 milioane de dolari SUA mobilizați pentru **cinci** programe și proiecte comune noi, cu un total de 14 programe și proiecte comune în curs de implementare.

economii de **107.899 de dolari SUA** realizate datorită activităților operaționale comune

Sustenabilitatea și accesibilitatea Casei ONU îmbunătățite

2.5. EVALUAREA FINALĂ A CADRULUI DE PARTENERIAT

În 2021, EȚONU în R. Moldova a efectuat o evaluare finală a CPDD ONU 2018-2022, în strânsă colaborare cu Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat acționând în calitate de omolog guvernamental principal în acest proces. Scopul evaluării a fost evaluarea gradului de realizare a rezultatelor preconizate și măsura în care contribuția Organizației Națiunilor Unite la dezvoltarea națională în cadrul CPDD ONU 2018-2022 a fost relevantă, eficientă, coerentă și durabilă. Evaluarea a fost realizată de doi experți independenți, folosind o abordare participativă și implicând o gamă largă de părți interesate, inclusiv personalul Organizației Națiunilor Unite, funcționari guvernamentali, parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai societății civile și ai sectorului privat. În total, opiniile a aproximativ 150 de persoane au stat la baza raportului final de evaluare.

Prezentare generală a constatărilor evaluării:

Relevanța:

CPDD ONU 2018-2022 a rămas relevant pe tot parcursul implementării sale. În timpul implementării sale, cu sprijinul Organizației Națiunilor Unite au fost elaborate mai multe documente de politică cheie în domeniile drepturilor omului, justiției, muncii, gestionării riscurilor de dezastre, sănătății, protecției sociale și multe altele, ceea ce îi dovedește relevanța continuă. De asemenea, CPDD ONU 2018-2022 a fost suficient de flexibil pentru a răspunde nevoilor neprevăzute care au apărut în urma crizei de COVID-19.

Eficacitate:

Luând act de complexitatea matricei de rezultate, evaluatorii au constatat că au fost realizate diferite grade de progres în cadrul celor patru rezultate ale CPDD ONU pentru 2018-2022. Până la sfârșitul anului 2020, aproximativ 60% din indicatorii de rezultat ai CPDD ONU 2018-2022 fuseseră depășiți, îndepliniți sau parțial îndepliniți, același lucru fiind valabil și pentru circa 75% din indicatorii de produs. În termeni practici, aceste rezultate s-au tradus prin instituții publice mai puternice, o mai mare respectare a standardelor privind drepturile omului, o mai mare abilitare politică a femeilor, un număr considerabil de companii care beneficiază de un sprijin consultativ îmbunătățit pentru afaceri, grupuri mari de populație care beneficiază de mijloace de subzistență îmbunătățite, o rezistență locală consolidată la schimbările climatice și un sistem educațional mai favorabil incluziunii (și lista ar putea continua). Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare în ceea ce privește reducerea diferențelor de remunerare între femei și bărbați, crearea de noi oportunități de angajare, reducerea ratei natalității în rândul adolescentelor,

creșterea ratelor de acoperire a vaccinării și extinderea accesului la protecția socială, printre altele.

Eficiență:

Costurile suportate pentru atingerea rezultatelor descrise au însumat 87 de milioane de dolari SUA până la sfârșitul anului 2020, reprezentând circa 56% din cheltuielile totale prevăzute în cadrul CPDD ONU pentru 2018-2022. Această cifră corespunde aproximativ celor 60% din termenul programului dintre momentul începerii punerii în aplicare a CPDD ONU 2018-2022 și cel al evaluării.

Coerență:

Agențiile doresc să asigure o coordonare și o cooperare mai puternice și sunt disponibile multiple exemple de programe, proiecte și inițiative bine coordonate la nivelul EȚONU, inclusiv răspunsul la COVID-19 și sprijinul acordat în naționalizarea Agendei 2030, inclusiv a indicatorilor ODD. Numărul de programe și inițiative comune implementate de către EȚONU - 21 în total - este, de asemenea, impresionant. Cu toate acestea, performanțele mecanismelor de coordonare între agenții au fost mixte și necesită o consolidare suplimentară.

Sustenabilitate:

Modificarea politicilor oficiale și a legilor este importantă pentru durabilitate, iar sprijinul Organizației Națiunilor Unite a fost substanțial în această privință. Cu toate acestea, sustenabilitatea finanțării poate deveni o provocare. Prin urmare, trebuie explorate noi oportunități de finanțare. Capacitatea Guvernului de implementare a politicilor și extindere a inițiativelor de dezvoltare este, de asemenea, o preocupare și trebuie consolidată în continuare.

Principalele recomandări:

- Raționalizarea logicii de intervenție și a cadrului de rezultate.
- Consolidarea cooperării între agenții.
- Îmbunătățirea eforturilor programatice în continuare.
- Intensificarea mobilizării resurselor.
- Intensificarea implicării cu societatea civilă și cu sectorul privat.
- Consolidarea urmăririi proiectelor-pilot și concentrarea asupra punerii în aplicare a politicilor.

Răspunsul EȚONU

Recomandările evaluării au influențat deja dezvoltarea următorului cadru de cooperare, în special în ceea ce privește noile priorități strategice și dezvoltarea unei logici de intervenție raționalizate și a unei matrice de

rezultate. Punerea în aplicare a recomandărilor este asigurată prin intermediul răspunsului de gestionare a evaluării, aprobat de către EȚONU, care include o serie de acțiuni, cu termene și părți responsabile corespunzătoare.

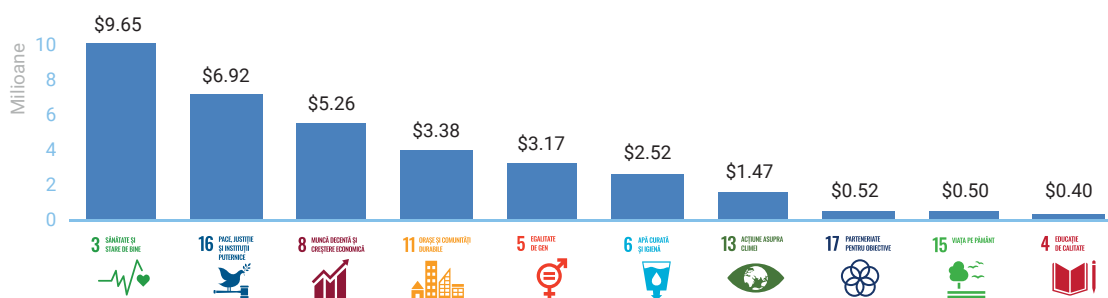

Foto sursa: ILO Moldova

Din cauza condițiilor meteorologice severe, practic toate familiile de albine din stupina mănăstirii au pierit în această primăvară. În consecință, cele 60 de călugărițe și 55 de tinere de la seminarul teologic au rămas fără unul dintre cele mai importante alimente din meniul lor zilnic: mierea. Mierea este, de asemenea, o sursă sigură de venit pentru ei și, prin urmare, este vitală pentru mănăstire. Prin urmare, ajutorul oferit pentru salvarea stupinei mănăstirii a venit exact la timp și dintr-o sursă la care se așteptau cel mai puțin: maica stareță a aflat de la liderul asociației locale de apicultori despre un proiect în cadrul Parteneriatului Local pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul Căușeni pentru dezvoltarea afacerilor apicole. Fiind unul dintre cei 25 de beneficiari selectați, mănăstirea a primit gratuit 10 stupi de albine și tot atâtea familii de albine. În plus, călugărițele mănăstirii au participat la cursuri de formare în domeniul apiculturii și al antreprenoriatului, care le-au ajutat să își îmbunătățească planurile de afaceri, să își înregistreze afacerea și să obțină certificatele sanitar-veterinare și pașapoartele necesare pentru stupină.

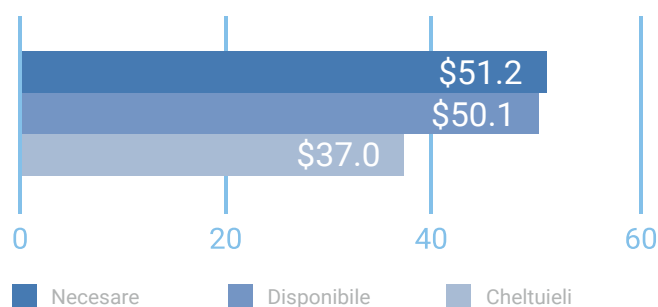
2.6. SINTEZĂ FINANCIARĂ ȘI MOBILIZAREA RESURSELOR*

Cheltuieli în cadrul CPDD ONU 2018-2022 în 2021 după primele 10 ODD-uri

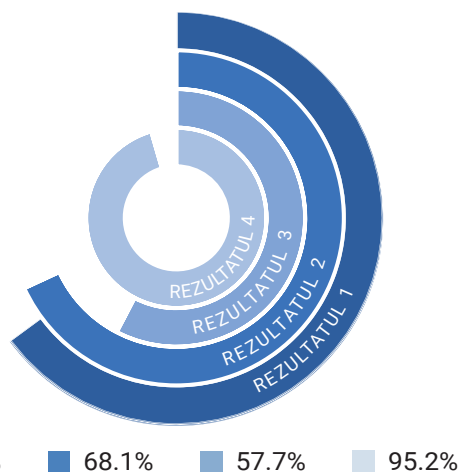

După cum reiese din planurile de lucru anuale comune ale EȚONU pentru 2021, elaborate în cadrul CPDD ONU 2018-2022, inclusiv activitățile planificate în cadrul PRSE 2020-2021, bugetul planificat al Organizației Națiunilor Unite în Moldova pentru anul în curs s-a ridicat la 51,2 milioane de dolari SUA, din care 50 de milioane de dolari SUA au fost resurse disponibile. Rata de livrare a ajuns la 74 la sută. Performanța execuției bugetare se explică prin provocările legate de punerea în aplicare a programelor și a proiectelor cauzate de schimbările politice și de pandemia COVID-19 în curs de desfășurare.

Totalul resurselor necesare, disponibile* și cheltuite în 2021 (în milioane de dolari SUA)

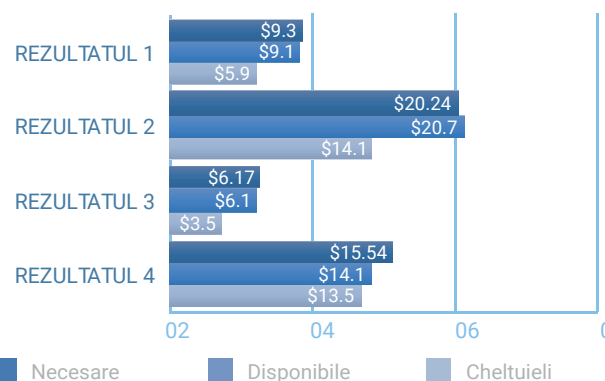

Rata de livrare a CPDD ONU 2018-2022 în 2020 în funcție de rezultat

Suma totală oferită de Organizația Națiunilor Unite se ridică la 37 de milioane de dolari SUA. Această sumă depășește ceea ce a fost estimat inițial ca fiind necesar pentru punerea în aplicare a CPDD ONU 2018-2022 și reflectă resursele suplimentare mobilizate în cadrul PRSE COVID-19 în valoare de 7,6 milioane de dolari SUA în 2021.

Resursele necesare, disponibile* și cheltuite în 2020 în funcție de rezultat (în milioane de dolari SUA)

Continuând în 2021, un vehicul important pentru mobilizarea resurselor a fost Fondul fiduciar multipartener al Parteneriatului pentru ODD Moldova 2030 (FFMP), în special fereastra sa COVID-19 și FFMP «Moldova spre unitate în acțiune». Prin intermediul acestor două FFMP, EȚONU a mobilizat și a pus în aplicare proiecte în valoare de 1,8 milioane de dolari SUA, legate de sprijinul urgent pentru răspunsul la pandemia de COVID-19, precum și proiecte privind drepturile omului. Principalii donatori ai FFMP-urilor sunt guvernele Suediei și Elveției.

*Pe baza informațiilor incluse și raportate în cadrul planurilor de lucru comune pentru 2021.

*Cifrele pentru «necesar» și «disponibil» se bazează pe datele de la începutul ciclului.

CAPITOLUL 3

FOCALIZAREA PRINCIPALĂ A ECHIPEI DE ȚARĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU ANUL 2022

Capitolul 3: FOCALIZAREA PRINCIPALĂ A ECHIPEI DE ȚARĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU ANUL 2022

Continuarea avansării realizării ODD-urilor în conformitate cu CPDD 2018-2022 și planificarea comună a sistemului de dezvoltare al Organizației Națiunilor Unite pentru a accelera implementarea Agendei 2030 în R. Moldova:

În 2022, EȚONU, în colaborare cu Guvernul, va finaliza formularea următorului cadru de cooperare. Aceasta va ghida activitățile de dezvoltare ale Organizației Națiunilor Unite la nivel național în sprijinul implementării Agendei 2030 pentru următorii cinci ani, începând cu 2023. Noul plan va lua în considerare pe deplin contextul în schimbare și impacturile socioeconomice din cauza crizei din Ucraina. Procesul a început în 2021 și include finalizarea teoriei schimbării și a matricei de rezultate a acesteia, precum și elaborarea configurației EȚONU. Se așteaptă ca noul cadru de cooperare să fie semnat de către guvern și EȚONU în iunie 2022.

EȚONU se va asigura că recomandările formulate în cadrul CPDD 2018-2022 ale ONU sunt luate în considerare și abordate în formularea noului cadru de cooperare.

Îmbunătățirea și coordonarea inovațiilor de afaceri care pot genera mai multă eficiență, sinergii și coerență în cadrul Organizației Națiunilor Unite din Moldova:

Pe parcursul anului 2022, se așteaptă ca EȚONU să își actualizeze Strategia privind operațiunile de afaceri pentru a promova operațiunile de afaceri comune (inclusiv prin stabilirea unor spații comune și a unui back office comun), echilibrul de gen în cadrul personalului și incluziunea persoanelor cu dizabilități. Va fi inițiată o analiză privind eficiența costurilor pentru un back office comun, în vederea reducerii în continuare a cheltuielilor operaționale.

De asemenea, EȚONU va accelera punerea în aplicare a planului său de prevenire a exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. Implementarea planului va asigura consolidarea mecanismelor de protecție împotriva hărțuirii, exploatării sexuale și abuzului.

Ascultarea și implicarea populației, în special a celor care au rămas cel mai mult în urmă:

Ascultarea vocilor diferitelor părți interesate va asigura faptul că Organizația Națiunilor Unite în Moldova rămâne receptivă la nevoile populației pe care o deservește. Pentru a menține o comunicare fluidă cu tinerii, EȚONU va asigura consultări și implicare în cadrul GCT ONU și va organiza consultări frecvente cu OSC-urile, ONG-urile și instituțiile naționale pentru drepturile omului.

Promovarea unor instrumente de finanțare inovatoare și a unor parteneriate eficiente care să accelereze realizarea ODD-urilor:

În 2022, EȚONU va elabora un cadru de finanțare și o strategie de mobilizare a resurselor pentru punerea în aplicare a noului cadru de cooperare. În plus, pentru a promova implicarea mai multor părți interesate în realizarea ODD-urilor, se va realiza o cartografiere a finanțării și a parteneriatelor, și se vor dezvolta noi parteneriate cu mediul academic, sectorul privat, OSC-urile, tinerii și partenerii de dezvoltare.

Promovarea și pledarea pentru valorile, standardele și principiile fundamentale ale Cartei Organizației Națiunilor Unite, inclusiv respectarea și protecția drepturilor omului și a egalității de gen, precum și pentru a nu lăsa pe nimeni în urmă și a ajunge mai întâi la cei rămași în urmă cel mai mult:

EȚONU va desfășura campanii și activități de comunicare și de sensibilizare care să crească nivelul de informare și de acțiuni în vederea punerii în aplicare a Agendei 2030 și a ODD-urilor («Suntem pentru incluziune», «16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen», «Premiile pentru drepturile omului 2022» și «Acțiunea climatică»).

În plus, EȚONU va contribui la punerea în aplicare a Strategiei Organizației Națiunilor Unite pentru [tineret 2030](#) și a [Strategiei Organizației Națiunilor Unite pentru incluziunea persoanelor cu dizabilități](#), în special în domeniile în care sunt necesare eforturi suplimentare.

Promovarea unei analize integrate a Organizației Națiunilor Unite în vederea anticipării, prevenirii și gestionării riscurilor legate de șocurile interne și externe din țară:

EȚONU va continua să elaboreze documente analitice pentru a identifica și gestiona riscurile sociale și economice și posibilele situații de urgență. Aceasta include formularea de programe comune pentru a consolida rezistența la nivel național și local și reacția rapidă.

EȚONU va continua punerea în aplicare a PRSE COVID-19 și a proiectelor sale existente pe teren și va încerca, de asemenea, să mobilizeze resurse suplimentare pentru a consolida răspunsul.

ANEXA I: LISTA PRINCIPALILOR PARTENERI DE FINANȚARE AI SISTEMULUI DE DEZVOLTARE AL ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ÎN ȚARĂ ÎN 2021

- ❖ Agenția Internațională pentru Energie Atomică
- ❖ Alianța Mondială pentru Vaccinuri și Imunizare (GAVI)
- ❖ Australia
- ❖ Austria
- ❖ Cadrul UNAIDS pentru buget unificat, rezultate și responsabilizare
- ❖ Danemarca
- ❖ Elveția
- ❖ Endava
- ❖ Estonia
- ❖ Federația Rusă
- ❖ Fondul fiduciar de răspuns și recuperare de la COVID-19 al Secretarului General a Organizației Națiunilor Unite
- ❖ Fondul Global de Mediu
- ❖ Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei
- ❖ Fondul tematic pentru educație al UNICEF
- ❖ Fondul tematic pentru protecția copilului al UNICEF
- ❖ Fondul verde pentru climă
- ❖ Fundația Soros
- ❖ Germania
- ❖ India-Fondul ONU pentru Parteneriat pentru Dezvoltare
- ❖ Japonia
- ❖ Moldova
- ❖ Norvegia
- ❖ Parteneriatul global pentru educație
- ❖ Parteneriatul pentru acoperirea universală cu servicii de sănătate
- ❖ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
- ❖ Republica Coreea
- ❖ România
- ❖ Slovacia
- ❖ Statele Unite ale Americii
- ❖ Suedia
- ❖ Țările de Jos
- ❖ Uniunea Europeană/Comisia Europeană